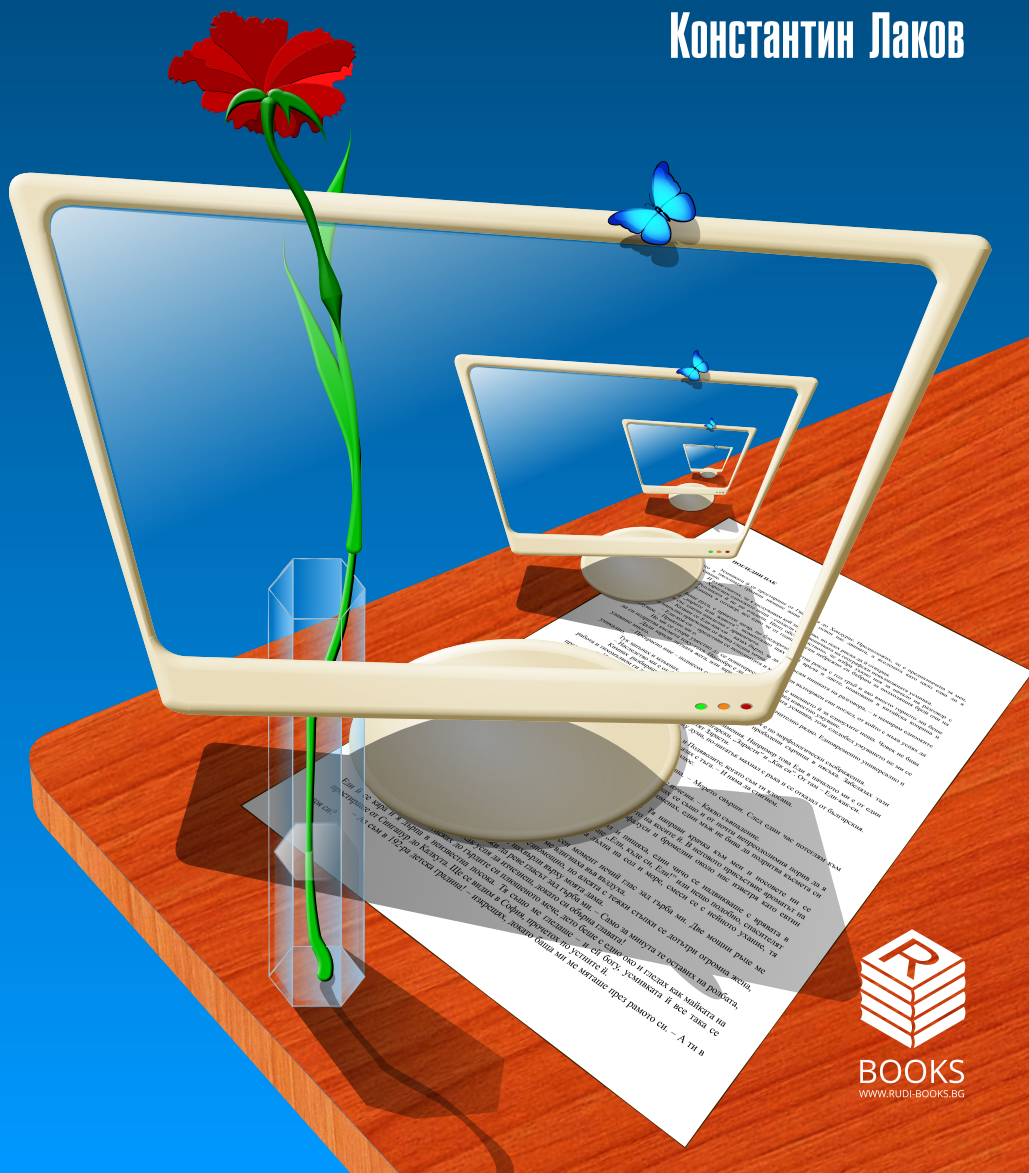

РАЗКАЗИ С НЕОЧАКВАНО НАЧАЛО

Константин Лаков

РАЗКАЗИ С НЕОЧАКВАНО НАЧАЛО

К. ЛАКОВ

BOOKS
WWW.RUDI-BOOKS.BG

На жена ми Светлана.

ЙО-ЙО

На бас, че очаквахте нещо с неочаквано начало. Е, ще измамя очакванията ви. Много от това, което се случи по-нататък, изненада и мен самия.

Цялата история започна с обстоятелството, че в не особено трезво състояние обещах да напиша три разказа от по пет-шест страници за ей този същия сборник, който в момента четете, ядете, подхвърляте до тавана и после го ловите с присъщата си котешка ловкост – или каквото там го правите. Има моменти в живота на човек, когато той с щедро сърце обещава всевъзможни неща. В случай че сте от вида читатели, които подхвърлят сборника до тавана или разсеяно го мажат с майонеза и аранжират корицата му с кисели краставички, преди да го тикнат в микровълновата, вероятно ще ме разберете.

Приех задачката със същото безгрижие, с която човек обещава на гаджето си от последния месец някой ден непременно да се оженят. Смятах, че разполагам с неопределено дълъг срок за писането на въпросните разкази, и дори намекнах на съставителката на сборника, че не изключвам вероятността няколко от тях да си останат незавършени поради смъртта ми на преклонна възраст, което, не ще и дума, ще ги направи още по-ценни от литературна гледна точка.

Затова и леко се учудих, когато седмица по-късно на чаша бира тя се поинтересува дали ще са готови за понеделник.

– Възможно е – кимнах. – Трудно е да предскажа дали денят, в който с разтреперана от вълнение ръка сложа точката на последното изречение, ще се случи да е понеделник или четвъртък. Но шансовете са едно към седем, така че спокойно можеш да заложиш петарка.

– Говоря за следващия понеделник – уточни съставителката.

– Нека е вторник – предложих бързо. – Понеделниците са ми ангажирани. Ходя на курсове по икебана и модерен балет, та просто няма как да стане.

– Добре, вторник – съгласи се тя. – Мейлни ми ги или ми ги прати по Скайп.

– Ами окей. Значи, най-добре да се уговорим за вторник или сряда. Там някъде. Плюс-минус ден-два. С интернета ми често стават аварии. Понякога се срива за дни наред.

Тя поклати глава.

– Вторник, твърда уговорка. Ако нямаш мрежа, ще ги пуснеш от някой интернет-клуб. Всъщност искаш ли да участваш в този сборник?

И така, имах около седмица. Супер, казах си, ако се понапъна и започна още днес, може и да успея. Петнайсет-двайсет страници – колко му е. Някои типове за толкова време успяват да сътворят света.

Изпълнен с ведър оптимизъм, седнах в едно барче в центъра на София, България, Европа и света, отворих лаптопа си, махнах на сервитьорката и си поръчах коняк и кола.

Следващият ми разумен спомен беше от Лом.

Поне си мисля, че е било Лом, макар да нямам железни аргументи.

Намирах се на някакъв таван, седях в продънен фотьойл, пуших и разговарях с непозната жена на видима възраст около трийсет, слабичка, с кестеняви коси, наметната с бледозелена жилетка.

На масата между нас имаше препълнен пепелник, чинийка със салата от варени картопки с лук, бутилка водка на привършване, някаква лимонада, разни прибори, солници и т.н. Пресегнах се към полупълната чаша пред мен и отпих здрава глътка, надявайки се да ми просветне.

– Заложих часовника – каза жената. – Не ми платиха и сто лева, но все ще изкараме до първи. Дано не ти забавят заплатата, както през февруари.

Огледах се наоколо. Таванът беше със средни размери, продълговат правоъгълник с наклонен таван. Капандура с изглед към изгрева, който, изглежда, тъкмо се прозяваше и се разкършваше в кръста. Стени с избледнели кремави тапети. Железен креват, наметнат с вечното родопско одеяло. Има го по дефолт във всяка квартира на този свят. Подозирам, че и в Тадж Махал да осъмне човек, сто на сто ще открие такова в спалнята си, ако се поразрови из шкафовете. Забелязах дървено бебешко креватче под капандурата, разгъваем простор за пране с дрешки по него, стар еднокрилен гардероб, тоалетна масичка, портативен телевизор, пуснат на джазов канал, етажерка с няколко книги. В дъното – малък хладилник, мивка, кухненско шкафче, боядисано в бяло. Два стола. Толкова.

– Виж какво ти купих на връщане – засмя се жената насреща ми. – Ясно, че не е моментът да си подаряваме играчки, но като го видях, не можах да го подмина.

Порови из чантичката си и извади от нея малко йо-йо в целофанено пликче.

– Знам, че си луд по такива неща – сви рамене тя и с изключително щастлив вид ми го връчи.

Вяло изобразих възторг.

– Не го ли харесваш?

Напротив. Закимах, колкото по-ентузиасирано можех. Нямах представа за какво ми е йо-йо – но поне се опитвах да се държа според очакванията. Озари ме догадката, че може би не е зле да се размърдам от стола и да благодаря за йо-йо-то, както се полага. Пъхнах го в джоба си, станах, заобиколих масата и предпазливо се наведох към жената. Получих лека целувка по бузата и след секунда неловко колебание й я върнах.

– Хайде, не го мисли толкова – мило ми каза непознатата. – Струваше само левче. Каквото с него, такова и без него.

Изразих примирено съгласие.

– Жал ми е за часовника – добави тя. – Много си го

обичах. Но пък може да си го откупим, ако ми платят извънредните.

– Да – казах. Гласът ми звучеше като ръждясал.

– Е, хайде. Ще тръгвам. Дано не ме държат до посред нощите заради миналата събота. Ще напазаруваш ли? Купи яйца, хляб... може и от онези наденички, нали ти харесаха. Или каквото ти се яде за вечеря. Само мляко не взимай, имаме.

Остави няколко банкноти на масата, оправи набързо косата си пред огледалцето на тоалетката, усмихна ми се, целуна ме още веднъж и излезе.

Налях си остатъка от водката и се протегнах. Запалих си цигара. Докато пуших, преброих банкнотите, взех две от тях и ги мушнах в джоба си при йо-йо-то. После прибрах и цигарите. Лаптопът ми не се виждаше никакъв, вероятно го бях разгубил някъде из живота.

Когато тръгнах към мивката да си наплискам очите, откъм бебешкото креватче се подаде една ръчичка. Надникнах вътре.

– Здравсти, приятел – казах на бебето и му подадох играчката. – Който или която и да си, желая ти успех с йо-йо-то... и за друго не се сещам. Горещ нос и така нататък.

Измих се, угасих цигарата, допих си водката, огледах се още веднъж наоколо и върнах една от банкнотите обратно при другите. После си тръгнах.

На излизане от града – табелка така и не забелязах – един тираджия, българин със странно гръцко име, ме взе на стоп. Привечер стигнахме в София.

Първата ми работа беше да звънна на съставителката на сборника.

– Хубав разказ – каза ми тя. – Само че сборника го издадохме миналата есен. Ти къде изчезна цяла година?

Така че, ако в момента четете това – или, което е по-вероятно, подхвърляте сборника към тавана и го улавяте с два пръста, само миг преди да е тупнал на пода, – да знаете, че този разказ го няма вътре. Нито следващите три.

Друго нямам за казване. Желая ви успех с йо-йо-тата,
горе нос и така нататък.

ПЪТЯТ КЪМ ХАМСТЕРДАМ

*„Златистите хамстери (Mesocricetus auratus)
са единаци и могат да се бият до смърт,
ако се поставят заедно.”*
Уикипедия

– С навлизането в ерата на Водолея човешката аура променя цветовете си и повишава общото си вибрационно ниво – заяви Михаела К. една сутрин, захвърляйки списанието си на елегантната масичка наред хола.

– Това откъде е – без особен интерес промърмори нейният съпруг, Филип К.

Михаела К. не отговори. Филип К. изчака около половин минута, зазяпан в ноктите си, после извърна глава и я погледна.

– От едно списание – поясни тя не особено информативно.

– Не виждам промяна в цветовете на твоята.

Тъй като и сега не последва отговор, Филип К. се ограничи с това изказване и отново забодя нос в изрядния си маникюр.

Михаела К. се загледа в красивия му профил за секунда-две, после взе тежкия пепелник от холандски кристал, изправи се с едно единствено елегантно движение и с размах трясна предмета в темето му. Уцели го точно в средата.

Филип К. не помръдна.

– Може би е леко златиста по краищата – добави той равнодушно, все едно, че нищо не му се бе случило.

„Трябва да престана с тази пасивна агресия”, за хиляден път се закле Михаела К. „Иначе един ден наистина ще стана и ще му забия този пепелник в мозъка.”

Откъсна поглед от темето на съпруга си. За секунда в периферното ѝ зрение се мярна златист отблясък някъде

наоколо, но изчезна, преди да е сигурно, че не е мимолетна оптическа илюзия.

„Майната му“, намръщи се тя. „И защо все си зяпа ноктите?“

Пресегна се към масичката и пак взе списанието. Прелисти напосоки няколко страници. За кратко се взря в рекламата на „Амстер Д’Ор – с ухание на свежи борови стърготинки. За вашето Пухче.“ Продуктът се гушеше в дланите на изрусена нудистка, проснала се по корем на цели две страници. „Да й бяха снимали направо пухчето“, озъби се Михаела К. неизвестно кому.

Телефонът на съпруга ѝ измърка. Филип К. лениво протегна ръка и го вдигна до ухото си.

– Не още – каза той някому. – Не знам, нещо не е както трябва. Да. Да. Точно както ми казахте... Така ли? Не, откъде можех да предположа. Момент. Ще излезе на терасата, тук малко ми глъхне.

Погледна към съпругата си, почука по телефона, направи жест на безпомощност и поклати глава. Пантомимата му не бе удостоена с внимание.

– Един колега – каза той. – От тук не го чувам.

Михаела К. сви рамене и продължи да прелиства списанието. Съпругът ѝ се изправи с едно единствено елегантно движение, прескочи фотьойла и бавно се отдалечи със слушалката на ухото. Излезе на терасата и затвори вратата зад себе си. Гласът му все още се чуваше вътре, но думите вече не се разбираха.

„Ха!“, изсмя се наум Михаела К. „Остава да си е хванал любовница. Не, абсурд. На коя би ѝ затрябвал такъв темерут? Да седи с часове на фотьойла, без да помръдне, без да каже и дума, и само да зяпа ноктите си. Ето – дори и в момента го прави.“

Филип К. улови погледа ѝ, махна ѝ с ръка зад стъклото и се извърна в гръб.

„Мразя го“, осъзна тя и тембърът на собствения ѝ глас, прозвучал в главата ѝ, я накара да потръпне.

Слънчев лъч близна ръба на холандския пепелник и се пръсна на скъпоценна дъга.

„Да!”, каза си Михаела К. „Наистина сме в епохата на Водолея. Усещам вибрациите ѝ по цялото си тяло.”

Намери отново статията и продължи да чете от там, докъдето беше стигнала преди час.

„... Сериозните, потвърдени с научни средства изследвания, доказват недвусмислено, че сугестивният потенциал, внезапно освобождаващ се при заемаването на определени пози на тялото в съчетание с насочен волеви импулс, е огромен и практически непреодолим. Опитите с животни демонстрират резултати, чието единствено възможно обяснение може да бъде съзнателното хипнотично внушение, целящо пълно овладяване на волята на жертвата от тази на хищника. Така например, най-обикновената домашна котка (*Felis silvestris catus*) е в състояние да изглежда съвсем отпусната и дори заспаля в очите на своята плячка, или пък с напълно отсъстващ вид да разглежда лапите си...”

Михаела К. се прозя сънено и разтърси глава. Погледът ѝ прехвърли няколко абзаца и се спря на името на автора. „С. Писанков, доктор по сугестология към Института по когнитивни науки. За контакти – свържете се с редакцията.”

„Що за идиотско име”, каза си тя и това беше последната ѝ ясна мисъл. Лявата ѝ ръка изпусна списанието, дясната хвана пепелника. Изправи се с едно единствено елегантно движение и като в просъница тръгна към терасата.

Шумът от падналия пепелник накара съпруга ѝ да се обърне. Все така със слушалката до ухото той отвори вратата, направи няколко крачки и спря на метър от тялото. Погледна разперените ръце, после отмести очи към главата с бавно растящата локвичка кръв под разбития тил. Златистата светлинка по краищата на косите проблясна за последно и потъмня.

– Стана – каза Филип К. в слушалката. – Благодаря ви, докторе. Да, сигурен съм. Да. Разбира се, че ще си получите и другата половина от хонора.

Извади от джоба си пакет скъпи холандски цигари, запали една и в момент на разсейване се озадачи, че не вижда пепелника на масичката.

– Показайте ми, наистина. Изпълних го стъпка по стъпка. Само че гледах всичките нокти и затова не успях да се концентрирам... не съм разбрал, че трябва да гледам във връхчетата на точно тези двата. Е, да, прав сте. Никакво значение. Просто отне малко повече време.

Май нямаше да е добра идея да вдигне пепелника и да си тръсне цигарата в него.

– Да, веднага ще им се обадя. Разбира се. Нищо няма да пипам и да размествам, преди да дойдат.

Излезе на терасата и духна връхчето на цигарата си над перилата.

– Не се безпокойте. Не изпитвам такива. Пък и съгласете се – трябваше ли да оставя някаква мишка да ми разбие главата със собствения ми пепелник? – изсмя се той с ниския си, леко мъркащ баритон.

ГОВОРЕН ДЕФЕКТ

Четях „Пътят към Хамстердам” и се мръщех на правописните грешки, нацвъкани след осмия ми коняк снощи. (Обичам да пиша извън къщи, на чист въздух – ако наречем така не чак смъртоносно отровната атмосфера в кварталното барче.) За жалост, от осем коняка на гладно вътрешният ми авторедактор – проклетник, по-млад от мен с поне десет години – кръстосва поглед, запява „На крак, о парии презрени!”, обявява стачка и тръгва да ми налита на бой. Иначе на трезва глава е кадърно момче, затова все още го държа на работа, вместо да го изхвърля с шутове от главата си.

Тъкмо проверявах в Гугъл дали „когнитивен” наистина се пише с „щ”, когато към скромната ми маса се приближи някакъв дългуч и ме запита дали имам цигара.

„Не е ли ясно, че нямам”, помислих с досада. „Та нали пуша лула. Има си хас сега пък да попита може ли да си дръпне веднъж.” И такива неща са ми се случвали.

– Боя се, че не ме чухте добре – усмихна се дългучът, неизвестно как прочел мислите ми. – Видях, че пушите лула. При това с евтин тютюн за цигари, което, съгласете се, не е много стилино. Както и да е, попитах ви дали *искате*, не дали имате.

– Не бих отказал – измърморих несговорчиво. – Освен това не бих отказал и един коняк с кола.

– Вече го поръчах – кимна непознатият. – Голяма „Плиска”, нали?

– Предпочитам „Реми-Мартен”. Но тук нямат.

– Наричам се Ставропулос – представи се мъжът. – Перистотел Ставропулос. От *току-що* насам вече *имат*, уверявам ви. Така че *ще* бъде „Реми-Мартен”, щом предпочитате.

– Балахурев, Хранимир Балахурев – стиснах ръката му. – Удоволствието е мое.

– Не – възрази Ставропулос, или както там се наричаше. – Удоволствието е *изцяло мое*. Впрочем, всички знаем името ви. *Истинското ви име*. В астралните среди то е много добре известно, можете да сте сигурен.

Поканих го с примирен жест на масата си. Щом в астралните среди знаеха името ми, носеха ми цигари и ме черпеха с „Реми-Мартен“, можех да отложам писането на следващия си разказ с час-два.

– О! – сконфузи се за миг представителят на астралния свят. – Пропуснах да ви го кажа. Не се безпокойте за следващия си разказ, смятайте го за *вече написан*. Казва се „Бонус“. Ще го намерите на харддиска си, точно между разказите „Бисексуалната миялна машина“ и „Бухал в моя хамак“.

Барманката, нацупена средна хубост, която без ясни причини изпитва неодобрение и към мен, и към лулата ми още от първата вечер, в която престъпих прага на барчето и ѝ поръчах осем коняка закуп, за да не си губим времето, с танцуваща стъпка и стъклен поглед изприпка до нас и сервира поръчката с неприсъща ѝ досега закачлива грация.

Взех чашата в шепа и усетих топлия аромат на фантастичен, стопроцентов френски коняк.

– A votre sante! – поздравих възхитено. – Когато порасна и стана богат, ще ви почерпя едно узо по ваш избор.

– Узо ли? – учуди се Ставропулос. – А! Разбирам. Заради името предположихте, че съм грък, а не българин. Или заради *лекия ми говорен дефект*?

Не бях забелязал никакъв говорен дефект. Освен ако не ставаше дума за навика му да изговаря някои думи в курсив.

– *Именно, именно!* – закима той бързо. – Но не, не съм грък. Просто майка ми на младини била дипломантка по антична история и цяла година се мъчела хем с Перикъл и Аристотел, хем с мене в утробата си, и *ето ти на!*, когато я попитали как да ме кръстят, в главата ѝ нещата съвсем се объркали, та отвърнала – *Перистотел*.

Взех пакета цигари, който любезно ми подаде. Бяха скъпи, холандски. Издърпах една, запалих я, облегнах се назад и пуфнах къдраво кръгче към синевата.

– Благодаря ви за коняка, господин Ставропулос – казах безгрижно. – Ако моята майка на младини се бе мъчила с Аристотел и Перикъл, вероятно и аз сега щях да се казвам Аристокъл.

– *Перистотел* – усмихнато настоя събеседникът ми. – Впрочем, навикът ви да се *шегувате с думите* ни е добре известен. И тъкмо заради него *се срещаме*.

– А кои сте тези вие? – поинтересувах се.

– *Ние*, господин Лаков, сме някои малко *по-особени ваши почитатели* – натърти загадъчният Перистотел. – Или читатели, ако в наивната си *скромност така предпочитате*, – макар че в нашия случай този *термин* е твърде *далече от истината*.

– Този коняк е вълшебен – споделих с въздишка. – Може ли с наивната си скромност да ви изръся за още един?

Преди да довърша, сервитьорката вече го полагаше, фигуративно казано, в нозете ми. Кимнах й, вдигнах го от там и примигнах към тайнствения си гост, почитател, читател или каквото там му харесваше да е. Той наклони глава с развеселен поглед и изпитателно вдигнати вежди.

– Благодаря. Впечатлен съм.

– *Ние също, ние също!* – увери ме искрено мистериозната личност.

– Добре, драги ми Перистотел – казах миролюбиво, – с какво желаете да ви се отплатя за коняка и цигарите? Душата си не мога да ви продам, а и не вярвам да ви се окаже по мярка – с различни ръстове сме.

– *Предположението ви*, че спадам към онези *астрални кръгове*, които биха се *зараждали* да купят душата ви, не ме ласкае. Не съм дяволът. Нито идвам от Марс. Аз съм, така да го кажем, един вид *идея*. *Ваша идея*. Както, Впрочем, и *всичко* наоколо.

Огледах се, без да искам, следвайки широкия жест на ръката му.

– Впрочем, тази *идея*, която току-що ви споходи, не беше логична. *Не сте луд. И не халюцинирате* от коняка. „Реми-Мартен“ не оказва халюциногенен ефект, даже и да е консумиран в големи количества.

Нещо в тона му взе да ме дразни.

– Идеите ми не употребяват толкова често думата „впрочем“, Ставропулос. Или поне не го правят за щяло и нещяло. За мен това е белег на посредствен вкус, какъвто, Впрочем, не проявявам. Впрочем...

Млъкнах, не много навреме.

– Ето – видяхте ли? *Впрочем*, не съм някакво *ваше „аз“*, нито нещо подобно. Напълно самостоятелна личност съм, макар и също така да съм ваша *многооооо забавна идея*. Съгласете се – *кому другиму* би хрумнало идиотското ми име? А *нелепата история* за майката-дипломантка?

– Доста хора имат буйно въображение. Да кажем, вие, например...

– *Аз?* Ни най-малко. Боя се, че да имам каквото и да е *въображение* не е влизало в *плановите ви*. Иначе поне щях да си *въобразя* да се казвам някакси по-нормално. Що се отнася до думата „*въображение*“, тя е вярна и затова е напълно уместно да я *изговарям в курсив*. *Вие си въобразявате* разни неща, *драги ми* Лаков. И го *правите* по рождение. В астралния свят *тези неща се сдобиват с форма* и немалко от *тях* тръгват да правят *бели*.

Свих рамене. Бях готов да слушам теории от този род толкова дълго, колкото му харесваше. Стига да продължаваше да прави фокуса с коняка и занапред.

Той махна с ръка, сякаш пропъждаше от главата си дребна отегчителна мисъл.

– И като казвам *бели*, нямам предвид *мерзкия хипопотам* с крилцата и дългата жирафова шия, когото *дарихте с астрален живот*, когато бяхте на пет. Макар че и той ни отвори бая работа, преди да го научим поне да си *закопчава*

панталоните, когато *наднича* през прозорците в женските спални нощем...

Прокашлях се и почуках с пръст по празната си чаша.

— *О, да, конякът ви идва. За съжаление, барманката, която всъщност вие не одобрявате, преди малко се подхлъзна на съвсем сухо място и в опита си да се задържи на крака събори почти всички бутилки зад бара, с изключение на любимия ви „Рем-Мартен” и изстудената ви кола. Дайте й малко време да измете стъкларията, да се почисти и да спре да ридает.*

— Съжалявам — отзовах се спонтанно, без да си давам сметка какви ги говоря. Усетих се и тръснах глава. — Глупости. Нямам нищо общо с тези фантазии. Нито с хипопотама ви, който въобще пък не е оригинален. През палеозоя е имало къде по-странни твари — мечки с рога и хоботи, саблезъби човекоядни краставици и т.н. Да не споменаваме разните диплодоци и всевъзможните уроди преди тях.

— Мда... — проточи замислено Ставропулос. — Прав сте. *По-добре* да не ги споменаваме. Карахте малко тежък пубертет, *помните ли?* Почти цяла година *спяхте лошо и сънувахте* какви ли не *шуротии* и *ужаси*, преди да ви се поукротят хормоните. *Впрочем*, блондинката с огромния бюст си я биваше. Е, можехте да *си я представите* все пак малко по-умна. Колкото да не се метне от петия етаж, за да провери работи ли гравитацията в момента...

— Ха! — размахав пръст насреща му. — Тук не уцелихте. *Харесвам блондинките! Като ще си говорим в курсив* — нямам нищо общо с *тъпите вицове* за блондинки!

— *Така ли?* А кой току-що измисли този за блондинката и гравитацията?

Тръшнах се обратно на стола си. Побъркан или не, човекът засега не проявяваше агресия. Можех да го изтърпя още малко, поне до следващия коняк. После все някак щях да се отърва от компанията му.

— Какво пък — отпих глътка от колата си. — Вицът не е от най-тъпите.

Барманката се приближи, куцукайки, и остави на масата този път не една, а три чаши коняк. Очите ѝ бяха зачервени. Остави и бутилка ледена кола, само че забрави да махне капачката.

– *Събудете се* най-после, Лаков. Дайте си *сметка*. *Говоря ви самата истина*, толкова ли е трудно да *осъзнаете*?

– Добре де – изръмжах. – Да речем, че допусна вашата версия. Хипотетично, колкото да върви разговорът. И какво всъщност искате от мен?

– Ако бях тук, за да ви *искам* нещо, първо щях да пледирам да смените името ми с някакво по за пред хора. За жалост, това вече е *невъзможно*. *Нарекъл* сте ме, точка по въпроса. По силата на *неотменим окултен закон* дори вие, с *цялото си могъщество*, вече *не сте* в състояние да поправите *тази беля* – той се пресегна и издърпа една от цигарите ми. – Не, Лаков, нищо не ви искам. Наминах към вас тази вечер, най-вече за да *насоча вниманието ви към някои аспекти на астралната действителност, които, изглежда, не са ви известни*.

– Давайте по въпроса.

– Да вземем за пример *вчерашния ви разказ* – Ставропулос запали цигарата си, избълва дим и посочи лаптопа ми. – С подвеждащия цитат от Уикипедията в началото. За хамстерите, дето се бият до смърт.

– Какво за него? Ако бях сложил цитат за котките и мишките, нещата щяха да са ясни от самото начало и нямаше да има какво да се чете по-нататък.

– Не коментирам разказваческите ви похвати, независимо дали ги одобрявам, или не. Те са си ваша работа и *не нахлуват* в астралното ежедневиe. Кое*то, обаче*, не може да се каже за някои от вашите *персонажи*. Този Филип К., например – хладнокръвен убиец с подозрителни дарби от *най-тъмен окултен характер*. И демоничният му наставник, *докторът по сугестология*. Двамата от почти цяло деценоношие са при нас и вече са първи дружки с Джак Изкор-

мвача и Ханибал Лектър. Като ги гледам, въпрос на часове е да *се окопият* и да тръгнат да *раздават правосъдие* наляво и надясно.

Той ме погледна с благ укор.

– И какво всъщност имавте против горката Михаела, та я *заставихте* да си счупи главата с онзи пепелник? Да? В момента и тя е при нас, в електрошоково отделение, да си лекува разстроените нерви и *напълно сриналото самочувствие*. Писъците ѝ би трябвало да са стигнали и до вашите уши, макар и малко глухо заради *барьерата между вашия свят и астрала*.

– Беше тъпа и зла – озъбих се. – Абсолютно посредствена феминизирана кучка, от онези, които напоследък се пръкват с дузини. Мотаят се по цял ден с по две гънки на мозъка, четат женски списания със смешни наукоподобни статийки вътре, въобразяват си, че пращат по шевовите от интелигентност и смятат мъжете за елементарни дебили, ей така, по принцип и защото е супермодно и яко, лол...

– Имате ли проблеми с жените, Лаков?

Хвана ме яд, че толкова лесно се вързах на номера.

– Ни най-малко – отрекох студено. – В какъв свят щяхме да живеем, ако ги нямаше? Като за начало, производителите на чорапи с жартиери щяха да фалират. Или по-лошо – може би нямаше.

– Стига, моля ви – намръщи се Ставропулос. – Въображението ви наистина няма спирачки. Не ви ли стига *един Азис*?

Той стана, пооправи панталоните си и загаси цигарата си в пепелника.

– Момент, тръгвате ли?

– Да. Не ви ли казах достатъчно?

– И какво сега? Искате да пренапиша разказа си?

– Не. Обясних ви, че *пост фактум* това вече нищо няма да промени. *Молбата ми* е да сте по-отговорен *занапред*, ако може.

Изглеждах го с присвити очи. Той поклати глава.

– Не го приемайте като *ултиматум* – с нищо не ви заплашвам. Не и аз. Виж, що се отнася до Филип К... с него един ден, рано или късно, *ще се срещнете. Неизбежно е.*

Подаде ми ръка.

– Добре, Ставропулос. Радвам се, че побъбрихме. Благодаря за коняците. Жалко, че бързате, с удоволствие бих изпил още един.

Ставропулос се наклони към ухото ми.

– Ами *поръчайте си* – каза той. – Мисля, че ви показвах *как*.

Леко разочарован, седнах на стола си. Небето притъмняваше. Чашите бяха празни. Запалих си цигара. Без никаква надежда да напиша нещо смислено тази вечер, почуках с пръсти по лаптопа си и отворих експлорера. В папката между „Бисексуалната миялна машина” и „Бухал в моя хамак”, естествено, не можеше да има нищо.

Само че имаше.

Изтрезнял от почуда, отворих файла „Бонус” и се вгледах невярващо в първото изречение: „Жената с бледо-зелената жилетка отключи вратата на блока и изкачи пеша осемте етажа до таванското помещение.”

– Ало! – стресна ме гласът на барманката зад гърба ми. – Айде да плащаш и да си одиш. Затваряме.

Обърнах се с раздразнение.

– Пил си пет „Плиски” и две коли. Деветнайсе и двасе. Ае, че стана десет.

Погледнах часовника на стената. Нямаше девет и половина. В джобовете си я имах три лева на стотинки, я не. Барманката ме зяпаше с ръце на кръста.

Внезапно реших да опитам.

Изправих се с едно единствено елегантно движение.

– *Не съм пил никакви „Плиски”* – казах тихо. – *През цялата вечер пих „Реми-Мартен”. Но във вашия бар няма „Реми-Мартен”. Така че – не ви дължа нищо.*

Барманката кимна вдървено.

– *И ето какво...* – позамислих се и добавих: – *Марш*

да ми донесеш осем „Рем-Мартена”. Накуп. За да не си губим времето.

Тя хукна.

Плюс една кола. Студена. И, хммм, да махнеш капачката.

А – още нещо...

... ТОЗИ БАР ЩЕ РАБОТИ ПРЕЗ ЦЯЛАТА НОЩ.

БОНУС

Жената с бледозелената жилетка отключи вратата на блока и изкачи пеша осемте етажа до таванското помещение. Асансьорът, заинатил се от месец насам, все така си висеше между третия и четвъртия.

Беше около два следобед. Тази събота, странна работа, не я бяха задържали в гадната рекламна агенция до късни нощи заради новия каталог на „Амстер Д’Ор – хай дефинишън козметика, аксесоари и арт-имидж: сървайвал кит на модерната ууман”. Не беше за вярване: клиентката, неграмотна мутреса от неизвестна порода, днес така и не се мярна в офиса с поредната си идея в стил „ей това розовкото, дето първо го бях поръчала да ми го нарисуваш в синьо, реших да го направим малко по-зелено”. Дори не се беше обадила по телефона. По обед секретарката пусна слуха, че каталогът май се отменя. Шефът говорил с мъжа на клиентката, който му казал, че жена му си била разбила тиквата с някакъв пепелник или нещо такова – не успяла да ги подслуша много добре, тъй като мъжът бил в някакъв самолет и линията им глъхнела. Касиерката изненадващо обяви, че плаща извънредните. В един часа шефът с озадачен вид си тръгна от офиса. Петнайсет минути по-късно се изнесоха и всички останали.

На връщане от работа успя да мине през заложената къща и да откупи часовника си. Извънредните, натрупали се от февруари до юни, не само стигнаха, но и остана точно колкото за пластмасов пистолет-игралка, който удачно имитираше истински, черна скиорска шапка и пакетче дъвки.

Отвори вратата на таванската стаичка, остави покупките си на масата и отиде при бебешкото креватче.

Бебето спеше и доволно примляскваше. В ръчичката си стискаше йо-йо-то, което беше подарила на мъжа си същата сутрин. Тя поклати глава, взе йо-йо-то и се върна при

масата.

Събра чашите, изхвърли препълнения с фасове пепелник, дояде салатата на крак и се захвана да мие чинийките. Бебето се събуди и взе да гука. Смени му памперса, нахрани го, отвори прозореца на капандурата възможно най-широко и изпуши една цигара до половината, хвърляйки гузни погледи към креватчето. „Трябва да спрем с тези цигари”, каза си незначайно за кой път. „Първо, така ще натровим бебето, второ, може да увредим сперматозоидите си и да умрем млади и хубави, и каквото там още ни предупреждава министерството на здравесъсипването. Трето, направиха ги да струват колкото теглото им в злато, мамка им.”

После се върна при бебето, боцна го с пръстче и седна да му почете от Едгар По. Бяха стигнали до „Елдорадо”.

*“Over the Mountains
Of the Moon,
Down the Valley of the Shadow,
Ride, boldly ride,
The shade replied, –
If you seek for Eldorado!”*

Бебето възнагради рецитацията ѝ с ръкопляскане и жената с доволен вид захлопна томчето.

– Заспивай сега – нареди тя с безкомпромисен тон. – Мама трябва да излезе по работа. Отскачам до банката и се връщам най-много след час. И през ум да не ти мине да купонясаш междувременно и да си устроиш оргия.

Извади от шкафа ножица и се захвана да реже дупки за очи на скиорската шапка. Премери я, погледна се в огледалцето на нощната масичка и направи заплашителна гримаса.

– Парите или живота! — изръмжа тя към отражението си. То едва не се напишка от страх.

Мушна пистолета и шапката в чантичката си, гушна бебето за довиждане и излезе от стаята.

Асансьорът, о чудо! – се бе въздигнал до осмия етаж и сервилно я чакаше. Смъкна я до партера, без да мъмори и да ѝ се оплаква от болките в ставите си. На раздяла дори ѝ пожела весел следобед. Тя кимна високомерно през рамо и му показа среден пръст.

Прекося площада с елегантна походка, като дъвчеше дъвка и пукаше балончета. Спря на крачка от вратата на банката, нахлузи скиорската шапка и извади пистолета си.

Натисна дръжката, после я разтърси. По дяволите! По дяволите тези извънредни съботи! Ами че в събота банките са затворени!

Изглежда немощно табелката с работното време, после свали шапката, прибра пистолета обратно при червилото и гребенчето в чантичката си и седна на стълбите.

Телефонът ѝ извъня.

– Здравсти – извика гласът на мъжа ѝ от слушалката. – Какво си правиш?

– Къде си? – попита жената радостно.

– Отскочих за малко до София – бодро заяви гласът. – Да си взема лаптопа, че го бях забравил в едно барче, се-ещаш ли се?

– Намери ли го?

– Разбира се! Няма по-честни барманки от софийските, факт си е. Как е бебето?

– Добре е! Преди час го нахраних – днес ни пуснаха рано. А ти? Кога се връщаш?

– До половин час съм въщи. Взех правителствения самолет, обрах министъра на финансите и си взех автограф от пилота, някой си Филип К.. Точно в момента съм в пилотската кабина с пластмасов пистолет, опрян в слепоочие-то му.

– Какво? Викай по-силно, нещо ми глъхнеш!

– Викам! Ще минем набързо през Амстердам да си купя цигари, после даваме газ и след два-сет минути каца-ме на летището в Лом! А, имам и бонус – купих ти и на те-бе йо-йо! Мярнах го на едно пазарче попътьом!

– В Лом няма летище!

– *От току-що насам вече има!* Хайде, доскоро! *Обичам те!*

Отсреща затвориха.

Жената прибра телефона, изправи се, тупна праха от полата си и се огледа усмихната. Следобедното слънце й изпрати лека целувка по бузата.

– И аз те обичам – каза тя.

ПОГЛЕДНИ ПАК

Усмивката ѝ се простираше от Гватемала до Хондурас. Предположих, че е предназначена за мен, защото в пясъчната градина нямаше жива душа освен нас двамата, а вселената като цяло едва ли я заслужаваше.

И аз не смятах, че я заслужавам кой знае колко, но поех риска да ѝ отвърна.

– Харесвам еднооките неща – сподели собственичката на географски невъзможната усмивка.

Репликата ѝ не ме озадачи. Нито обстоятелството, че избра тъкмо нея за начало на разговор с непознат. Кимнах в отговор, все едно че от години насам небрежно си бъбрим за подходящия брой очи на нещата.

Беше руса, с приятен загар, по бледорозова лятна рокля с гол гръб и ако вместо горното ми беше изтърсилa „парите или живота”, моментално щях да ѝ връча и двете, опаковани в китайска коприна и завързани със златна панделка с дракончета.

– Казвам се Еди-как-си – казах бързо, за да не скъсам нишката на разговора, – и намирам еднооките неща за напълно приемливи от всяка гледна точка.

– Ели-коя-си – представи се непознатата и ми хвърли възторжен син поглед, от който с мъка успях да изплувам. – Приятно ми е.

Не ми се стори уместно да се поинтересувам какво е мнението ѝ за едноухите неща. Човек не бива да си подритва късмета току-така. По-добре е да го подритне след известно умуване.

Дали заради лятната жега, или заради хипнотизиращата усмивка, този следобед умуването не ми се удаваше много.

– Прекрасно име – поднесох одобренията си. – И изключително рядко. Едновременно универсално и уникално.

Тук запънах и млъкнах.

– Наследство ми е от баба ми Ели-каква-си. Я-то на-края е по морфологически съображения.

Кимнах разбиращо. Кракът ми разсеяно чертаеше прободени сърчица в пясъка. Забелязах тази работа и тихо-мълком ги замазах.

– И аз съм кръстен на разни роднински местоимения. Например това Еди в началото ми е от един прадядо-англичанин, който знаел само две думи на български. „Здрасти” и „Как си”. От там – Еди-как-си.

– Пак си имал късмет. Можеха да те кръстят Здрасти.

– Или Подяволите. Това била третата му дума, по-нататък махнал с ръка и се отказал от българския.

Тя се изсмя.

– Тогава ще те наричам Здрасти на галено и Подяволите, когато съм ти ядосана.

– Харесва ми, но не сме стигнали до там – казах с тъга. – И няма да стигнем.

Усмивката ѝ се сви до разочарован северен полюс.

– Защо не?

– Не съм от Варна – изтъкнах горчивата истина. – Морето свърши. След един час потеглям към София.

– Ха! – усмихна се Ели-коя-си и северният полюс изчезна. – Какво съвпадение.

Опитах се да не направя кълбо напред. Въздържах се също и от почти непреодолимия порив да я хвана за ръцете и да потъркам носа си в нейния. Както споменах, един мъж не бива да подритва късмета си току-така.

Разбира се, това правило не важи за жените. Тя направи крачка към мен и носовете ни се приближиха до опасните два сантиметра. Вдъхнах уханието на косите ѝ. В неговото присъствие ароматът на всевъзможните глицинии, аспидистри, ахимени, аморфофалуси и бромелии около нас изветря като евтин дезодорант.

Иззад дюнните някакви хора играеха волейбол и пищаха, един чичо се надвикваше с врявата в опитите си да про-

даде сладолед, самотна майка крещеше „Ели, къде си, Ели!” или нещо подобно, спасителят свиреше по някакъв потенциален удавник. От плажа лъхна на сол и море, смеси се с нейното ухание, тя затвори очи и аз се наведох към нея.

– По дяволите! – изрева в този прекрасен момент нечий глас зад гърба ми. Две мощни ръце ме сграбчиха под мишниците и без никакво усилие ме вдигнаха във въздуха.

Докато ритях и се съпротивлявах безпомощно, по алеята с тежки стъпки се дотътри огромна жена, кресна „Ели!” и с червено от ярост лице се нахвърли върху моята дама.

– Да му се не види! – продължи да реве гласът зад гърба ми. – Само за минута те оставих на ролбата, за да купя сладолед на майка ти! Как успя да изчезнеш, докато си обърна главата!

Не го слушах. Стисках до гърдите си плюшеното мече, дето беше с едно око и гледах как майката на Ели й се кара и я дърпа в неизвестна посока. Тя също ме гледаше – и ей богу, усмивката й все така се простираше от Сингапур до Калкута. Ще се видим в София, прочетох по устните й.

– Аз съм в 192-ра детска градина! – изкрещях, докато баща ми ме мятеше през рамото си. – А ти в коя си?

БОГ

*„През живота на всеки един от нас Бог
му се явява поне един път лично.“*

Михаел фон Арнстрьом, 1211 г.

„Бог е непрекъснато с всеки един от нас.“

Арманд де Виланова, 1405 г.

*„... с което се сложи край на отвратителната ерес
на Виланова, а окаяните, все още тръпнещи късове
от плътта мубяха изпратени до Кадис и Малага
за назидание на неговите последователи
на запад, изток, север и юг...“*

Фернан Естевес, 1417 г.

Ева имаше тясно мише лице, което човек би нарекъл хубавичко, само ако е на третия коняк и прелива от доброжелателни чувства. Чертите ѝ бяха правилни и при особено внимателен поглед – красиви, всяка за себе си. Тялото ѝ беше крехко, с източените пропорции на моден модел, само че в мащаб седем към десет. С други думи, беше трудно забележима миньонка и някой може би би се загледал в нея, ако в полупразния неделен тролей не се вози нищо по-интересно за разглеждане, какъвто беше и случаят.

Съвсем малко души слязоха на предпоследната спирка; сред тях беше и тя. Припряно събра багажа си – дамската чанта от тъмнорозова изкуствена кожа, която никак не ѝ отиваше, прозрачно найлоново пликче с връзка лук, щръкнал навън, и голяма синя торба, съдържаща никому неизвестно ръбесто нещо. Всъщност, никой от тези предмети не ѝ отиваше. До вратата попадна зад мъж, който стъпи на тротоара и се извърна към нея, сякаш се канеше да ѝ подаде ръка на слизване, но в крайна сметка не го направи. Тя не го

и очакваше, но все пак за миг изпита с нищо необоснована надежда и кратко, пробождащо разочарование.

Мъжът закрачи към светофарите на кръстовището и ускори походката си. По инерция от тролея Ева се изравни с него и се случи така, че двайсетина метра вървяха в пълен синхрон на няма и ръка разстояние. Сякаш сме двойка, помисли си тя. По съвпадение той си представяше същото и дори се усмихна наум. Все така заедно пресякоха кръстовището, после тя зърна отсрещния светофар да свети зелено и рязко зави нататък. Мъжът се носеше с неподходяща за градското движение осанка на тигър в джунглата, сякаш светът беше неоспоримо негов, и не смени посоката си. В последния момент си помисли, че е редно да ѝ даде път, но остави мисълта му да отмине, без да намали крачка. Сблъскаха се. Меко наистина, но все пак главата ѝ се опря в рамото му, а неговата ръка обгърна кръста ѝ. Извинявайте, каза тя. Той обаче не каза нищо и вместо да я пусне, отметна с другата си ръка разкошните ѝ кестеняви коси – едничкото безупречно нещо, с което тя наистина се гордееше – и я целуна отляво по шията, малко над ръба на пуловера. После си тръгна, без да ѝ даде възможност да реагира.

Този и следващите хиляда дни отминаха като в сън по време на есенна треска. Разни хора и разни събития идваха и си отиваха, розовата чанта се пълнеше и изпразваше от неизбежните нагризани червила, плетени ръкавици, изсъхнали кестени, пакетчета семки, кремчета за ръце, салфетки, календарчета и тефтерчета, химикалки, измачкани романи от Джоан Крауфорд и Елизабет Гейдж с меки корици, на които една и съща, ту руса, ту чернокоса красавица, зачервена от страст, примираше в лапите на мускулист благородник с поглед на преизпълнен с героични намерения ковашки чук, хартийки от шоколадови бонбони и дъвки, многократно употребявани билетчета за същия този тролей, с който се връщаше всяка неделя от поредната среща със същите нейни, все така грозно остаряващи кухи приятелки, рекламни брошури, промотиращи евтина козметика, скъпи, безсмис-

лени GSM-и и екзотични тридневни екскурзии до Кадис и Малага, а никому неизвестните ръбести неща се трупаха ли, трупаха във все същата изтормозена синя торба.

Веднъж, на пристанището в Кадис, и още един път, в бара на хотелския ресторант в центъра на Малага, й се стори, че мярва за секунди в тълпата мъжа с тигровата походка. Спомените за тези срещи избледняваха след събуждането в малката, претрупана с разхвърляни дрешки квартира с почти непосилния наем и изключените дори наред суровата зима радиатори. Малага не съществуваше, нито Кадис, поне не и в този свят. А дали и той съществуваше действително, или бе само място, предназначено за рекламиране на други, също така недействителни като него места с някаква непонятна и садистична търговска цел? Ева се съмняваше в обгръщащата я хладна илюзия, а в самия център на съществото й нещо спокойно приемаше, че сънищата са истински и че пристанището и ресторантът определят с абсолютна точност и мярка възможните граници на неизбежната среща в някоя от следващите нощи, тази или след десет години, когато и да е. Мъжът беше някъде там, а ръката му пазеше спомена от косите й и когато това се случеше, тя нямаше да продължи към зеления светофар, нито той – пътя си през джунглата. Там времето не тиктакаше, коктейлите бяха искрящи, морето топло и с лунна пътека, а чантите й, винаги елегантни, съдържаха само пакет „Голоаз” и малка златна запалка.

На хиляда и първия ден мъглата се поразсея и тя се събуди наред същото онова кръстовище, където светофарът отново просветна в зелено насреща й. Ева му обърна гръб и бързо тръгна по тротоара. Попътъом се отърва от грозната розова чанта и синия плик с ръбестото нещо; и двата предмета потънаха в първото срещнато улично кошче. На следващия ъгъл видя кафене с масички отвън и чадърчета, рекламиращи кока-кола. Пресечката се наричаше „Кадис”, а надписът над вратата, естествено, беше „Малага”. Сърцето й спря: на третата маса пред нея седеше мъ-

жът и сякаш това беше напълно в реда на нещата, ѝ кимна.

Ти защо ме целуна тогава, ѝ се прииска да го попита, но вместо това просто му кимна на свой ред и седна на предложения ѝ стол. Мъжът викна сервитьора с пръст и поръча за двамата нещо, което впоследствие се оказа наистина искрящо, със захар по ръба на чашата и с чадърче отгоре. Изпълнил поръчката, сервитьорът, бледо момче на не повече от седмица, остави дискретно сметката на ръба на масата, върна се на мястото си зад бара и погледна към стенния календар. Беше неделя. Той запали цигара, облегна се назад и си каза, че това беше окей.

ЕДИН-ДВА ЧАСА ОТ ЖИВОТА НА ИРЕНА

Докато бягаше от действителността, Габриел К. забеляза жената на живота си и едва не се препъна, извъртайки глава, за да не я изпусне от поглед. Вратът му бързо достигна предела на възможностите си, затова Габриел К. продължи да тича в кръг около нея, като се опитваше да не прави впечатление на пълен идиот. Това му се удаде само за около обиколка и половина, след това Ирена вдигна очи от книгата си и го зяпна.

– Казвам се Габриел К. – заяви той, без да забавя крака си около масата ѝ. – Може ли да седна при вас?

– Не – каза Ирена.

– Добре. Ще седна отсреща – посочи с пръст. – При бабата с пудела.

– Ваша си работа.

– Ше ви разглеждам оттам, ако нямате нищо против.

– Откъде-накъде ще ме разглеждате!

Габриел К. се озърна неспокойно. Действителността засега не се виждаше никаква, но всеки момент можеше да изскочи отнякъде и да стовари тежката си ръка върху рамото му. Хм, щеше и по-лоши неща да му направи.

– Виждате ли – заговори той бързо, все така тичайки, – работата е там, че бягам от нещо и нямам никакво време да се заседявам при вас. Стига ми да ви погледам само час-два – и се измिताм от пейзажа. С малко повече лош късмет може да не ме видите никога повече. Желая ви приятен ден.

Наби спирачки пред отсрещната маса, попита за свободно място и седна с гръб към Ирена.

Тъй като в продължение на една дълга минута не се случи нищо повече, Ирена спря да гледа гърба му, затвори увисналата си челюст и отново посегна към книгата си. След още една, двойно по-дълга минута, я остави на масата, изпуфтя наум и се изправи.

Габриел К. подскочи на стола си, когато пръстът ѝ го почука по рамото.

– Какво? – попита той стреснато, обърна се и я видя.

– Нали щяхте да ме разглеждате?

– Да – каза той. – Сигурна ли сте, че нямате нищо против?

– Имам! – избухна Ирена. – Появявате се отникъде, тичате около мен, сядате на отсрещната маса да ме разглеждате, после... после не ме разглеждате!

Габриел К. примигна неловко.

– Това някаква скрита камера ли е? – досети се Ирена. – Ако е, вземете си я и я пробвайте на някой друг. Нито съм в настроение, нито имам чувство за хумор.

Той стана, кимна на бабата и пудела, които така и не му отвърнаха, смути се и пак се обърна към Ирена.

– Защо, какво ви е сполетяло? И не, не е скрита камера... нищо подобно не е. Наистина ли мога да седна при вас?

– Хубаво – каза Ирена. – Идвайте. Но не може да ме разглеждате, нито... Какво искате всъщност?

– Добре, няма – неохотно се примири той. – Но тогава ще трябва да бягам оттук, и то с всичка сила.

– А, не! Няма да стане да ми тичате пак около масата. Сядайте. Разглеждайте ме, колкото искате. Само искам да ми обясните...

– Разбира се – побърза да я увери Габриел К. – Всичко ще ви обясня. Така вярно се получава глупаво. Но може ли да си взема кафе от бара? А на вас?

– Вземете си.

– А на вас? – настоя той.

– Не, за мен сода. Пих кафе вече, благодаря.

Ирена седна на стола си, посегна към книгата, после я тръшна обратно и се запита какви ги върши. Непознатият... въпреки, беше се представил, така де – що за име всъщност? – както и да е, явно не беше нормален.

Е, поне не се забави с кафето си. И с кока-колата си. И

с двете чаши коняк.

– Къде ми е содата? Не пия коняк сутрин. Никой не пие коняк сутрин. Вие алкохолик ли сте?

– Понякога? – предположи Габриел К. – Е, не непрекъснато. Конякът отдалечава действителността. Нещо като бягането е, само че на място. А содата – не.

– Какво ѝ е на действителността, че да я отдалечавате?

Габриел К. поклати глава и отпи от чашата си. После се сепна, отля малко от нея на земята и пак отпи.

– За действителността ние не съществуваме – каза той.

– Хайде сега глупости – каза Ирена. – Вие сте луд, нали? Луд и алкохолик. Ама и аз се забърквам... все с откачалки.

Тя се поколеба и посегна към чашата си. После сви рамене и отпи малко. Остави я бавно и го погледна.

– Не се забърквате. Само така мислите – каза Габриел К. – Да, забравих да ви предложа – разглеждайте ме и вие.

– Не ви разглеждам.

– Разглеждайте ме, настоявам. Наистина нямаме кой знае колко време, преди действителността да ни измете и двамата в триста посоки. Правила го е вече. Повярвайте ми. Знам за какво говоря.

– Тъй – каза Ирена.

– Да.

– Тъй – повтори тя. – Седим и се наливаме с коняк от сутринта, бягаме от действителността, не ни е страх от побъркани типове, чудничко. А вие с какво се занимавате всъщност? Когато не правите такива неща, искам да кажа.

– Аз ли? – замисли се Габриел К.

– Всеки си има история – сви рамене Ирена. – Аз например, съм сериозен човек, обикновено де. Работя. Имам си работа, тоест. Нормална, сериозна работа. Днес май че не ми се получава съвсем. Но е събота и така или иначе, може и да отпусне човек малко. Какво работите? Аз съм...

е, не е важно.

– Мисля, че съм художник – каза Габриел К. – На нещо като свободна практика. Но наистина не е важно. То е само понякога.

– Художник? Да, това обяснява коняците преди обед. Какво рисувате?

– Вас – почувства се неудобно.

– Как така? Сега ли ще ме рисувате? Затова ли ви трябва да ме разглеждате? Хубава ли съм?

– Да, да! – закима той. – За мен поне.

– Това пък какво трябва да означава. За вас само?

– За мен, да.

– Не е много любезно. Никак даже. Защо пък само за вас? Би трябвало, щом съм хубава, да съм си хубава, така или иначе.

– Би трябвало, и аз бих предпочел. Но иначе – няма кой да го знае. Може би бабата с пудела. Ама нея, като гледам, изобщо не я интересува.

– Хайде пак глупости. Какво общо има бабата с пудела?

– Някак... не й е мястото тук – Габриел К. погледна неспокойно към задната маса, споходен от внезапно подозрение. После тръсна глава, отпъждайки го. – Както и да е, може би ще остане време да ви разгледам, преди да...

– Ще ме рисувате ли, или не. Почвам да губя търпение.

– Да, да. Веднага.

Бръкна в чантата си, извади няколко листа ксероксна хартия и черен флумастер.

– Мисля, че съм график – сподели, сякаш се оправдаваше за това. – А жалко, имате хубави цветове.

– Благодаря. За пръв път го чувам. Само за вас, предполага се?

– Да. Само за мен. Много хубави цветове. Обаче имам само черен флумастер. Е – за живопис така и така нямаме време.

– Все го повтаряте. Какъв ви е проблемът с времето? Не, че смятам да ви позирам цял ден, естествено. Но все повтаряте, че нямате време, сякаш някой ви гони. Никой не ви гони. Поне засега. Освен ако рисунката ви не ми хареса. Тогава ще ви изгоня. Както съм си с хубавите си цветове.

– Ще ви хареса, сигурно е.

– Хайде да видим.

Габриел К. отпи от коняка си, сложи един лист пред себе си и свали капачката на флумастера. Бабата зад гърба му измърмори нещо на пудела и се обърна към тях. Габриел К. не видя, но Ирена ги забеляза. За секунда й хрумна да им махне с ръка, но вместо това сконфузено се усмихна. Те не реагираха.

– Имате изключителна усмивка – заговори Габриел К., докато я разглеждаше и драскаше с флумастера същевременно. – Горната устна се извива и открива зъбите, а долната остава права. Малка уста, харесвам по-тънките устни, каквото ще да разправят физиономистите. И тъгълчетата на устата, когато се усмихвате. И следите от трапчинки.

– Рисувате ли, или ме сваляте?

Той млъкна и зарови нос в листа. Ирена сви рамене. Запали цигара, облегна се назад и отпи от коняка си.

– Трябва ли да не мърдам? – попита тя.

– Няма проблем. Чувствайте се удобно. Аз имам... е, почти фотографска памет. Всъщност вече съм ви запомнил – той пак вдигна очи към нея. – Да си призная, вече ви разглеждам просто за удоволствие.

– Значи все пак ме сваляте.

– Едва ли ще има време за сваляне. Само рисувам, рисувам.

– Наистина, какъв ви е този проблем с времето!

– Времето... – занесено каза Габриел К., – времето наистина ни е малко. Колкото за една-две рисунки, един-два коняка, една-две цигари, това е.

– Защо?

– Изглежда, че толкова стига. Знаете ли, имате хубави

очи.

– Що за баналност!

– Не, наистина. Раздалечени, големи – направо огромни. Златисто-кафяви, със светлинки. В някой предишен живот трябва да сте била аниме?

– Ако това все пак е свалка, никак не ви се получава дотук. Мразя аниме.

– Че кой не ги мрази. Абсолютно противни са. С малки усти, никакви носове и очи като паници. Нарисувани, са пълна трагедия. Но при вас е на живо и...

– Я да видя каква сте ме нарисували. Така, като го гледам наопаки, нещо не ми харесва.

Габриел К. я спря.

– Малко почивка – каза той. – Пуш-пауза. И не гледайте това, не съм го завършил.

– Защо нямам коса!

– Косата тепърва предстои. По-добре да не гледате. Докато не е завършено, всичко изглежда никакво. Така е с всички неща. Отивам за още коняк.

– А! Значи време нямате, но за коняк ви се намира.

– Конякът забавя времето. Отдалечава действителността, казах ви го преди малко. Не гледайте рисунката, докато не се върна.

– Няма. Вземете ми и една кола. И още едно кафе. Искате ли пари?

– Не.

Този път отсъствието му ѝ се стори по-дълго. Естествено, все пак взе листа и се вгледа в рисунката. Косата наистина предстоеше, но и така не изглеждаше зле. И изобщо не приличаше на аниме. Вярно, чак толкова големи очите ѝ май не бяха в действителност, но...

– Помолих ви да не гледате – Габриел К. остави чаши-те на масата и издърпа листа от ръцете ѝ.

– Заемете се с косата. Косъм по косъм, ако обичате. Държа на нея особено.

– Знам.

Ирена установи, че леката паника се е измела нанякъде. Човекът, щур или не, наистина беше художник и рисуваше както трябва. Е, беше изплезил език от усърдие, но това беше нещо, от което с времето можеше и да го отучи.

– Готово – каза Габриел К. – Само че няма да можете да ме отучите с времето. А жалко. Просто наистина няма никакво време.

Подаде ѝ листа, събра си нещата и хукна, без дори да ѝ махне за довиждане.

В смайването си Ирена пропусна да забележи как бабата от съседната маса рипна със секунда закъснение, грабна си пудела и препусна след него.

Листът с рисунката остана в ръката ѝ. Без да го гледа, Ирена протегна другата си ръка към чашата си с коняка, пипна я и усетът за хладно стъкло по върха на пръстите ѝ внезапно я върна в действителността.

АЗ ИДВАМ ЗА ТЕБ...

След цял месец безплодни творчески напъни професионалният писател Д. Д. сериозно се замисли дали да не зареже занаята и да се отдаде на стригане на овце в Австралия. Насред отчаянието му, докарало го дотам да рови в Гугъл за наръчници по коафьорство за овцевъди, го споходи идея, сияеща с мекия блясък на чистата гениалност.

Тук е моментът да кажем две думи за Д. Д. (Освен че, разбира се, не се казваше така.)

В едно проучване за професионалните пристрастия на психопатите някой си Кевин Датън изброява двайсет кариери, десет от които предпочитани, и десет – категорично отбягвани от въпросната таргет-група. Писателската професия не фигурира сред тях, но не бива да правим прибързани изводи. Вероятно немалко писатели са потайни психопати или поне социопати: иначе как да си обясним фонтаните от кръв в криминалната литература, психотрилърите, екшъните, историческите романи, фентъзитата и детските приказки, да не говорим за онези книжки, на чиито корици има надпис от рода на „...обсебващ хорър, да не се чете около полунощ, особено ако сте сами в мазето на порутен готически замък насред зловеща гора по пълнолуние и откъм плесенясалия скрин в онзи тъмен ъгъл ви се причуват глухи стонове, скърцане и подрънкване на вериги, както и тих, призрачен кикот на малки, полуразложени момиченца, вероятно убити и заровени миналото лято точно под тази разхлабена дъска на пода, върху която току-що в паниката си стъпихте гърбом с босия си, беззащитен крак...“.

Тц. Каквото и да си въобразяват читателите, храбрият герой, който остроумно се извъргалва със сексапилната адвокатка още на 15-та страница и спасява положението с рискован плонж над пропастта на 397-ма, не е истинското алтер его на автора. Достатъчно е да погледнем снимките

във фен-страницата му, от които насреща ни се пули тъкмо навъсеното лице на злодея от поредичата му бестселъри. В кратката биография отдолу пише, че преди да стане прочут, писателят бил принуден да изкарва насъщния си с каквото паднало, например като готвач, телевизионен журналист, бияч в нощен бар, мозъчен хирург, регулировчик, вудуистки свещеник и редактор в издателство за съвременна поезия. Както се досещаме, всичките тези професии Кевин Дагън ги слага в първата десетка.

И така, в характера на Д. Д. имаше порядъчна доза психопатщина, заради която той с лека ръка пренебрегна обстоятелството, че освен гениална, осенилата го идея беше малко престъпна. В замисъла ѝ влизаше да уплаши читателя си до смърт. При това не всеки читател, а точно един.

Теб.

Е, не! – казваш си ти точно сега. Скрит в анонимността си, посред бял ден, никакъв Д. Д. си няма представа, че го четеш, пък и далеч не си в мазето на зловещ замък, ами в апартамента си в града, телевизорът ти работи и така нататък. Няма начин.

Има, има. Д. Д. се усмихна, както си въобразяваше, пакостливо. Само ако знаеш колко е лесно да те изловя – където и да се криеш, читателю мой.

Как???

Ами ето така. По скромната ми преценка (и според статистиката на фен-сайта ми) имам шест хиляди и триста читатели, читателю мой. Признавам с ръка на сърцето ти, че за никой от тях не знам нищо и с нищо не мога да го уплаша.

Но за теб – специално за теб – знам достатъчно.

Например това, че денят, в който четеш разказа ми, е събота. Освен това е следобед, някъде към пет. Намираш се в апартамента си наред с града... а градът е София. Пропусна да го споменеш по-горе, но, както вече ти казах, аз знам. Както знам и това, че телевизорът ти работи на новинарски

канал и в момента тече криминалната хроника за деня.

Освен това си по пантофи.

Сега вече започваш да се плашиш, а?

Д. Д. потри доволно ръце. Знаеше, че само книжните персонажи потриват ръце, докато в реалния живот никой не изразява доволството си по този начин, и тъкмо затова реши да го направи. След дългия безплоден месец, гениалната елегантност на замисъла вливаше адреналин във вените му не капка по капка, а с пълни шепи.

Ами да, каза си той, толкова е просто. Като две и две четири. (Изглежда, че освен възторг, адреналинът му докарваше книжни клишета, които в реалността възпитаните хора избягват. Но това не го притесняваше.)

Именно като две и две четири, натърти той, съзнавайки, че в основата на замисъла му лежи желязна математическа логика.

Шест седми от читателите ми четат този разказ в някой ден от седмицата, който не е събота. Ти, читателю мой, си по чисто статистически причини в съботната една седма.

Осем десети от тази една седма принадлежат на онези, които четат към пет следобед. В останалите две десети са онези особняци, които са рипнали да ме четат в ранни зори (в събота, сериозно ли?!); на закуска; докато обядват; вместо мързеливия следобеден сън между два и четири; в шест и в седем, вместо да си похапват чипс пред телевизора или да пускат снимки на котките си във фейсбук; към осем, вместо да вървят да купонясват; и нощем, защото ги мъчи безсъние, а не им се прави секс или няма с кого.

Ти, читателю мой, дотук си някъде в осемте десети от въпросната седма.

Над половината от четящите в събота към пет следобед са в София и сто на сто от тях са именно в апартамент. Добре де, двама-трима може и да са на работа в някоя тъпа фирма, която издевателства да държи служителите си на работа до късно в почивните дни, при това шефът е нагъл негодник и го мързи да ги следи дали не четат книжки, вмес-

то да се трудят до изнемога. Великодушно ги вадим от сметката. Махаме и онези четирима, които четат в трамвая на път за баба си, както и онзи екстравагантен тип, дето се просвещава, седнал на мокра пейка в парка.

Значи останаха – Д. Д. взе да смята на калкулатора си – $6300 / 7 \times 0,8 / 2 - 3 - 4 - 1 = 344$. Другите 5956 могат да си отдъхнат и да гледат сеир. А ти, читателю мой, ще постъпиш разумно, ако се изтърколиш от канапето и трескаво започнеш да се барикадираш. Не, че ще те спаси.

Да продължим нататък. Ти, читателю мой, си късоглед и носиш очила. Една четвърт от четящите хора са такива, значи ти си сред онези $344 / 4 = 86$. Петима от тях вече са зарязали четенето и са взели трескаво да се барикадират, а още трима дотам са се шашнали, че са напуснали апартамента си по пантофи, така че ги губим. Остават 78.

Половината от тях са жени, я да помислим сега ти от какъв пол си. Ези или тура. Тура, хубаво. Вече знаем пола ти, читателю мой. Ти си мъж, за което те поздравяваме най-сърдечно. Влизаш в челната трийсет и девятка.

Освен това нямаш мустаци (махаме на око десетина) и името ти започва с К. Сигурно си достатъчно схватлив, за да се сетиш сам как го изчислихме.

Д. Д. отново потри ръце, запретна ръкави и седна пред белия лист, изпълнявайки злорадо три книжни клишета поред.

И натрака без никакво колебание заглавието на разказа си:

АЗ ИДВАМ ЗА ТЕБ...

А сега ще пропуснем неопределен, но обозримо къс период време. По стара традиция този сюжетен обрат се обозначава с три звездички.

***

В един съботен следобед, някъде към пет, Д. Д. се бореше с махмурлука от петъчната вечер. Наистина беше

прекалил и дори втората бира не облекчаваше положението. По челото му беше избила студена пот, нервите му бяха опънати, съвестта го гризеше, но не знаеше по какъв повод, тъй като малките часове от нощта му бяха омазани с бяло петно. Хриплив, истеричен глас в главата му се кълнеше, че няма да близва и капка през следващите двеста години, но имаше твърде горчив опит, за да си вярва.

Включи телевизора на някакъв канал. Попадна на криминалната хроника, понечи да смени канала, но не му стигнаха силите и се отказа.

Мобилният му иззвъня.

Д. Д. го загледа с отвращение и реши да не вдига. На десетия сигнал изскимтя и се пресегна към него.

– Д. Д.? – любопитства нечий неприятен баритон.

– Аз съм – потвърди Д. Д., влагайки в гласа си, колкото неприязън можеше.

– Здравсти, писателю мой – рече свойски неприятният баритон.

– Кой се обажда?

Причу му се кискане.

– Твоят читател.

Д. Д. се намръщи и отпи здрава глътка от бутилката. Догади му се.

– Кой от всичките?

– Онзи без мустаците. Дето името му започва с К.

Д. Д. се ядоса.

– А стига шеги, бе. Кой си, да ти се не види?

– Ето, виждаш ли – каза неприятният баритон. – Не знаеш достатъчно за мен. Нито достатъчно кой съм, нито достатъчно къде съм...

Д. Д. изведнъж си спомни за разказа.

– А пък аз за теб знам наистина повече от достатъчно – продължи бодро неприятният баритон. – И кой си, и номера на мобилния ти, и всичко. Пише ти го във фен-страницата. Че и адреса ти го има, което, съгласи се, е неразумно да се оставя в интернет. Може да го узнае твоят читател.

А има известна статистическа вероятност той да се случи психопат...

Д. Д. хвърли телефона и хукна да залоства вратата на апартамента. Пътъом кой знае защо трескаво се озърташе за пантофите си, с което глупаво загуби няколко последни секунди.

Вратата се откряна със скърцане и един неприятен баритон каза:

– И ето – аз идвам...

СВ. ВАРВАДРАН, ПОКРОВИТЕЛ НА КАСАПИТЕ

Моят приятел К. често отсяда в клуба на математиците на „Лавеле“, защото, както обича да лъже, там никой не го притеснявал да пише поезия на спокойствие, а ако на масата му седнела поредната похотлива математичка, бързо я прогонвал, като почнел да ѝ доказва, че принципно може да построи трисекция на произволен ъгъл само с неразграфена линейка, пергел и ластик за коса. Виждал съм да го прави и гледката на хабилитирана колега, която изпуска мълнии през ушите, си струва членския внос. Това, за което лъже, е, че идва в клуба да пише поезия.

Всеки, който го познава, би потвърдил, че в трезво състояние К. не употребява алкохол, нито пуши, когато му свършат цигарите. Този път седнах на масата му под предлог, че настоявам да го почерпя един сок от касис.

– Защо, свършил ли е конякът? – той се озърна към бара. – Виж тогава дали нямат ром.

– А, има коняк – казах незаинтересовано.

– Супер, ще ми върви с касиса. Честито, впрочем. Ти по какъв случай черпиш?

– По никакъв. Просто реших да лапна въздух и да си проветря мозъка. Тези елиптични сечения ми взимат здравето... – знаех си как да го разприказвам. – Гама функцията на Ойлер е приложима само в частния случай на крайно множество от положителните производни на лямбда-редицата, сходяща към константата на Шимура, а според лемата на Кантор за трансцендентните остатъци от фрактализацията на безкрайно малките стойности в преобразуването на Риман, където се получава разходящ ред...

– Какво става с коняка? – не издържа К.

Поръчах.

– Щом си решил да си проветряваш мозъка, възпи-

рай се да мелиш глупости и ми дай една цигара.

Дадох.

– В математиката – започна К., след като си запали цигарата и отпи от коняка, – наред с всичките й несъмнени достойнства, има поне едно хубаво нещо. В нея правописните грешки са недопустими, както абсолютно, така и ирелевантно.

– Абсолютно и ирелевантно е едно и също – вметнах, колкото да го подразня с прекъсването си.

– Само те проверявах – невъзмутимо продължи К. – Именно. Точността на математическия език не допуска и най-малкия произвол, защото веднага би изкривил смисъла и би дал кофти резултат.

– И с обикновения език е така – забелязах. – Сещам се за онова изречение, дето в училище все ни го даваха за пример: „да се освободи, не да се обеси“. Само да преместим запетайката след не-то – и човекът си заминава по синтактически съображения.

– Глупости – намръщи се К. – Никога не съм харесвал този пример. „Да се освободи ли, или да се освободи не“. Що за измъчен словоред, кой нормален човек ще седне да пише така?

Съгласих се.

– Но като цяло в експлицитното ти изказване има някакъв причинно-следствен резон. И да не успееш да обесиш някого с неграмотната си пунктуация, можеш все пак да скапеш деня на човек с най-обикновен грешен лапсус – спри да ме прекъсваш, де! – ако ще и да е в новинарската хроника.

Ето ти съвсем пресен пример. „Днес имен ден имат всички, които носят популярните имена Варвара, Варадин, Варвадран...“ – тази новина в няколко варианта скрита дремещото ми съзнание по време на сутрешното кафе, когато обикновено преглеждам новините в мрежата с нелепата надежда да се разсъня в един по-добър свят, който да не ме стряска поне с правописа си.

Знаеш ли (отпи от коняка си К.), сериозно си мисля да се запиша при Анонимните правописци: „Добър ден. Аз съм Варвадран Петров и страдам от печатните грешки. Правя го от невръстен. Искам да спра, но не мога. Учителката ми от първи клас г-жа Пенка Божкова е виновна, тя ме подучи, лека й пръст. Много добра жена беше, като изключим, че по нейно внушение изгълтах първата си азбука на екс – и ето ме сега пред вас, сестри мои и братя.“

Да оставим настрана лабиринтоподобното „на днешния ден имат имен ден имената“, ами какво ще кажеш за „популярните Варадин и Варвара“? Нито един Варадин не съм виждал и не вярвам да се среща под път и над път. А Варвара в буквален превод означава „брадата“ и ми е твърде подозрителна.

Пък знам ли. Веднъж, когато бях на пет, нашите ме заведоха при някаква далечна леля; по едно време тя се взря в лицето ми, потъна за дълго в размисъл и накрая изказа мнението, че се очертава да бъда къосе, каквато била прабаба ми Ана. Как ли са изглеждали другите ми прабаби, питам се и днес – когато отдавна е очевиден фактът, че в лицевото си окосмяване не съм се метнал на тази. Дали не са се казвали Вълкана, Лисана и Мецана?

Добре, приемаме Варадин и Варвара. Може и Варя, спомената в същата статия. Сигурно е била светица на хранително-вкусовата промишленост, варените яйца, царевичата, обредното жито и прочее. Но как да постъпим с Варвадран?

Окончателно разсънен, седнах да го търся в Гугъл – и взе, че ми просветна. Имаше десетина статии, в които, копи-пейст, поздравяваха именика все с това идиотско име, без ни най-малко да уточняват на какво е светец. Над тях в търсачката светеше в червено въпрос: „Сигурен ли сте, че не търсите Варвардан?“

Уф.

Грешката е дребна, както виждаш, но съществена. Варвардан, ако и да е също толкова загадъчен, звучи къде

по-преподобно и не ти докарва стомашни киселини и куцане на психосоматична основа. Нито те кара да пиеш коняк след коняк, огорчен от способността на неразумните юроди да тиражират в интернет всякакви варвадранщини от ранни зори.

Схванах намека и поръчах нов коняк. К. сам се обслужи с цигарите ми.

– Наздраве за Св. Варвадран! – вдигнах чашата си и аз. – Да се надяваме, че не са го обесили и се е споминал кротко в някой манастир близо до плажа.

– Как да сме сигурни? – запита се К., разглеждайки критично чистотата на своята. – Там е белята, че с тези грешки прочитът става направо недефинируемо неопределен.

Чаках тролея на път за насам, продължи той (пренебрегвайки забележката ми, че недефинируем и неопределен поне в математиката са еднакви и еквивалентни), и от скука спрях погледа си на една витрина до църквата, където ми е спирката.

Все още си мислех за странните имена на отците, когато механично се зачетох в надписите зад стъклото, на които, явно по случай неизвестен за мен общохристиянски празник, бяха изредени с големи букви някакви чешки или полски светии: Св. Врат, Св. Крак, Св. Шол, Св. Бут... Когато стигнах Св. Плешка Обезкостена, потръпнах отвратен и си казах, че човешката свинщина наистина не знае граници, както и че цената да номинират въпросната Плешка за раннохристиянска великомъченица в този случай ще да е била истински гадна.

– Бърр! – потръпнах и аз.

– После някакси погледът ми се фокусира и изведнъж видях, че се намирам пред витрината на месарски магазин и тези надписи...

– Ясно – казах, опразних чашата си на един дъх и станах.

– Тръгваш ли? – попита К.

– Днес една аспирантка черпи колегите – ей там са, на дългите маси. Имен ден или нещо подобно. Ставай да ходим да ѝ честитим.

К. моментално скочи, грабвайки чашата си.

– А как ѝ е името?

– На кого му пука. Ей, я да ми върнеш цигарите.

ВРЕМЕННИ НЕПРИЯТНОСТИ

Д. Б. възнамеряваше да убие пралядо си, преди да се е запознал с прабаба му, а аз се опитвах да го разубеда.

Седяхме на пети коняк в кафето под нас и Д. Б. тъкмо ме беше светнал, че няма с какво да си плати сметката, тъй като банкоматите тук не разпознавали кредитната му карта.

– Ще предизвикаш темпорален парадокс – втълпявах му очевидното. – Чувал ли си за това нещо? Като убиеш пралядо си в предразмножителното му време, после и ти няма как да се родиш. А като не се родиш, как ще стане това да убиеш пралядо си?

– Ще стане!

– Освен това ми дължиш двайсетачка...

Д. Б. махна с ръка и едва не събори чашата си.

– Ще ти я върна!

– Как ще ми я върнеш, като няма да си се родил, бе?

– Решил съм го твърдо – тропна по масата Д. Д. за пореден път, – и съм категоричен по въпроса. Никой не може да ме спре, най-малко пък твоята двайсетачка. Дъртакът стана на сто и пет, за мен си стиска парите, а за бабите ги пръска като златен фонтан! Не показва и ей толкова ентузиазъм да рипне в ковчега и да затвори капака отвътре. Ми ако пак се ожени и ме обезнаследи? Ако тръгне да се размножава и остави всичките си пари на новородените ми лели и чичовци? А ако съвсем изперка и ги дари на УНИЦЕФ!

Очертаваше се труден разговор.

– Чувал ли си за ефекта на пеперудата? – започнах отново.

– Какъв ефект?

– Някакъв се върнал в миналото и настъпал някаква пеперуда. Като се прибрал в своето време, оказало се, че

променил целия ход на историята и Хитлер спечелил Втората световна...

– Бе какво ме интересува Хитлер и пеперудата му! За пралядо ми ти говоря!

Облегнах се на стола си и запалих цигара.

– Дай една и на мен.

– Ето.

Поднесох му огънче.

– Каква е тая запалка?

– Кибрит.

– Дето се търкат пръчки, докато дадат искра?

– Нецо такова.

– Ммм! Страхотен тютюн!

– Нищо особено. Този твой пралядо къде живее?

– Точно тук, в този вход. Затова дойдох в кафенето.

– Да го причакаш?

– Ъхъ.

– А знаеш ли го как изглежда?

– Естествено! – изсмя се Д. Б. – Нищо, че е на два-сет сега. Ще го позная, ако ще да е с коса до петите.

– Защо, да не е плешив по твоето време?

– А, не. Хората вече не оплешивяват. Не и през 2102-ра.

Това беше добра новина.

– И как смяташ да го убиеш?

– Ей с тази джаджа – Д. Б. бръкна в джоба си и извади нещо плоско, но го изпусна под масата.

Наведох се и го вдигнах. Обикновен удушител М4 с графенова батерийка, както си и знаех. Имах вече три такива. Причинява внезапна смърт със симптоми на банално алкохолно отравяне.

– Остана само един въпрос – наведох се през масата. – Къде остави хронокара си този път?

– Ей го там, в храс... – Д. Б. рязко млъкна. Май не беше чак толкова пиян. – Този път ли?

– Ами да – свих рамене и свалих тъмните си очила. –

Тази седмица ми идваш вече за четвърти път и все не можеш да разпознаеш собствения си пралядо.

Д. Б. посегна към удушителя, но аз бях по-бърз.

– Срамота – казах.

После насочих устройството към правнука си и натиснах копчето.

ГАДАТЕЛЯТ

Кварталното кафене беше претъпкано в горещия летен следобед. С неохота се насочих към единствения празен стол на маса с трима души и попитах дали мястото е свободно. Възрастният мъж с брадата не ми обърна внимание, двете момичета с вид на студентки му говореха нещо, едната ми кимна усмихната. Веднага ми стана симпатична.

– И какво сега? – тъкмо питаше другата, дрънчейки разпалено с гривните по ръцете си. – Вие сте гадаателят, вие ми кажете!

Седнах и си запалих цигара. Огледах се за сервитьорката, но никаква не се виждаше. По липса на друго занимание се присъединих към разговора в ролята си на пасивен слушател.

– Кажете де, нали твърдите, че сте гадаател!

– Гадаател съм – кимна мъжът.

– Гадайте тогава!

Мъжът отпи от коняка си, после се загледа в чашата с кафе, която му бяха подали. Изглежда нещо в утайката на дъното го развесели, след това се намръщи.

– Аз съм мълчалив гадаател – изтърси накрая.

Момичето зяпна. Другото не можа да се сдържи и се изсмя. Аз успях да замаскирам смеха си с кашлица.

– Да-а – проточи мъжът. – Няма по-мълчалив гадаател от мен... така че млъквам.

– Е, много хубаво – ядоса се момичето с гривните. – Как гадаете тогава?

Мъжът се замисли.

– С големи усилия? – предположи той. – Да, именно. С много големи усилия. Даже боли понякога. Ей тук, в областта на дуодендума – посочи някъде към корема си. – Но вие едва ли питаете за това, какво изпитвам, когато гадая. Питаете как гадая, като съм, хм... мълчалив гадаател.

– Правилно! – сърдито се отзова жертвата на гадателя.

– Ами гадая, както ми падне. На боб, на грах, на чаени листа, на листа от тапиока, както и на корени от маракуя, ако ви се намират...

– Не ми се намират! Пък и не питах с какво гадаете, а...

– Също на карти таро, на И Дзин, на телефонния указател на Долни Дъбник, на рождена дата и хороскоп...

– Глупости – намесих се неволно и тутакси съжалих. – Не смятах да ви прекъзвам разговора, извинете ме. Но на хороскопите не може да им се вярва – причините са очевидни.

Мъжът кимна, заинтригуван. Приех го като окуражаване да продължа. Все пак потърсих позволение в погледите на дамите и ми се стори, че поне от едната го получих. От другата, онази с дрънчащите гривни, не съвсем.

– На първо място, няма как разните планети и ъглите между тях да влияят на всеки, който мърда по земята. Прекалено далече са, за да има причинно-следствена връзка. На второ място...

Сервитьорката най-после дойде и се поинтересува някой ще иска ли нещо. Дамите си поръчаха сок и кафе, гадателят предпочете да повтори коняка, а аз реших да си взема джин с тоник.

– Защо?

– Какво защо? – въпросът на гадателя ме озадачи и в объркването си помислих, че пита за избора ми на джин.

– Не питам за джина – каза той и за първи път ме погледна. – Защо търсите причинно-следствена връзка между хората и планетите?

Не разбрах въпроса.

– Вижте – заговори гадателят, – сами по себе си небесните тела, разбира се, не влияят върху прогнозите в хороскопите. Те просто са най-точният часовник, достъпен на астролозите от древността до днес, и показват времето, по

което има да се случи едно или друго събитие. То така или иначе си се случва. Но не защото Сатурн се намира на някакви градуси от Марс, на други от Луната, на трети от Юпитер. Също както утрото настъпва в определен момент – а не защото минутната стрелка на часовника сключва едновременно си ъгъл с часовата стрелка.

През това време сервитьорката дойде с поръчките и, както можеше да се очаква, сервира джина ми на момичето, което досега беше мълчало. Размених го с кафето ѝ, докато обмислях идеята и си палех цигара.

– Хм... това наистина леко променя нещата – наложи се да призная.

– Отплеснахте се, ама аз нищо не ви разбирам – прекъсна мислите ми досадницата с гривните. На нея пък ѝ бяха сервирали тоника ми и вече беше отпила от него. Сокът ѝ се оказа лимонов, така че не протестирах. – Ще ми гадаете ли сега, или няма?

– Е, щом настоявате – измърмори гадателят. – Дайте ми само минутка.

– Добре де – включих се пак, защото междувременно бях открил слабо място във версията му. – Но днес имаме суперточни часовници. Кому е нужно астролозите да дрънкат всякакви дивотии за Нептун и Плутон?

– На кой часовник, колкото и точен да е, няма как да се отбележи цикъл от седемнайсет години, три месеца и двайсет дни, съгласете се. А точно през такъв интервал Сириус Б се пада на една и съща позиция в перихелия с Марс и тогава е наложително някои хора от кардиналните знаци на зодиака да избягват газирани напитки от два следобед до към три-три и половина.

– Това пък защо?

– Защото ще се сдобият с твърде конфузно стомашно разстройство и ще пропуснат важен ангажимент.

– Дрън-дрън – все така ядосано се намеси нашата събеседничка. – Хайде гадайте ми най-после. Ще го взема ли държавния изпит, или пак ще ме скъсат?

– Извинете ме за момент – помоли гадателят и се обърна към нея. Отпи от коняка, после бързо погледна часовника си. – Хубаво, вече може да се говори. Ще бъде пределно лаконичен, защото нямате време. Вие сте зодия рак, държавният изпит започва след осем минути и сте точно на осем минути от университета. Може да успеете, ако се позатичате. Сириус Б е почти в съвпадение с Марс, а перихелият...

– Олеле! – подскочи студентката. – Че кога стана три! Чао, Теди, после пак ще се върна, тук ли сте, пожелай ми успех, нали сте тук след час-два? – награби чантата си и хукна.

Гадателят помълча за секунда, сви рамене и отново се извърна към мен.

– Добре. По първото ви възражение, мисля, стигнахме до консенсус. Какво беше второто?

Откъснах поглед от студентката, която вече се смаляваше в далечината и опитах да събера мислите си отново.

– Второто ли... а, да, ето. Нали разбирате, че е просто нелепо – ако хороскопите по вестниците и в интернет бяха вярни, това би означавало всички козирози в един и същ ден да имат късмет в работата, всички риби непременно да ги очаква печалба от тотото, всички лъвове дружно да отлагат пътуването си до морето, защото ще спукат гума...

– Прав сте – прекъсна ме гадателят, – наистина е нелепо.

– Тогава?

– И обяснението е – хороскопите не се пишат за всеки. Прогнозите им са валидни само за малко на брой конкретни хора – все мълчаливи гадатели. По тези краища сме не повече от дузина, горе-долу по човек от зодия.

Изгледах го зяпнал.

– Вие, например, сте козируг. Не, не съм ясновидец. Отгатнах по това, че от тази зодия нататък започнахте да изброявате. Ето ви днешния вестник, вижте какво има за вас в хороскопа.

Той допи коняка си, подаде ми вестника си, остави една банкнота на масата и се изправи.

– Пак ще се видим. Вероятно ще имате доста въпроси.

Гадателят кимна учтиво към внезапно смалилата ни се компания и си тръгна.

Взех вестника и извинително погледнах към съседката си по маса. Тя се усмихна с разбиране. Намерих страницата с хороскопите и внимателно се зачетох.

„Козирог: Току-що останяхте насаме с Теодора, зодия скорпион, и се правите, че не я забелязвате. Това е глупаво. Я се стегнете, че ще вземе да си тръгне. Поръчайте си още един джин за кураж, а на нея вземете карибски коктейл (това е бял ром с кюрасо, невежа такъв, тя много го харесва). Луд късмет извадихте, че сервитьорката даде лимоновия сок на вас, а Мимето изпи вашия газирани тоник и в момента си има много сериозен проблем. Впрочем, проблемите на Мимето не са ваша работа. Размърдайте се де, какво чакате. P.S.:) И да си пазите дуодендума.“

Вдигнах поглед от вестника и забелязах, че сервитьорката пак е дошла и нещо ме пита.

Изкашлях се, за да си прочистя гласа.

– За мен още един джин. С лимонов сок.

Обърнах се към Теодора, зодия скорпион, като силно се надявах усмивката ми да изглежда естествена, а не, предвид случилото се, налудничава.

– Какво мислите за един карибски коктейл. Може ли да ви почерпя? Така и така трябва да чакате Мимето. Теди, нали така се казвате? Приятно ми е, Ники. Зодия скорпион сте, нали?

Как познах? Ами Теди, аз напоследък, май се оказва, също съм мълча... исках да кажа, все още не особено мълчалив гадател. Не и днес точно.

Но от утре започвам да работя по въпроса.

КЛЮЧОВИ ДУМИ

Моят приятел Бийон Касарес (чието име странно напомня едно друго име, често срещано в акростих) веднъж сподели по време на закуска в „Кафе Болар” едно свое наблюдение, касаещо морфичния резонанс. За пример ни посочи текстовете, спечелили последните осем ежегодни конкурса за лаконичен брътвеж в „Медина Алмейда” – реномираното издателство за гватемалска литература, около което отскоро в пресата се вихреше отвратителен и срамен скандал.

– Виж, Коркес – обърна се той към мен, а клонките на акацията над нас се отразяваха в миниатюра в изпъкналите огледални повърхности на розовите му очила. – Твърде изкушаваща за мнозина е версията, че конкурсите на Химерес и Маладего са нагласена работа. За строгата логика няма друго обяснение фактът, че през 2003-та бяха наградени само текстове, в които – напълно безцелно – бе употребена думата „коприна”. В един от тях – цели дванайсет пъти; сякаш авторът се е опасявал от възможността журито да е толкова изкуфяло, че да я пропусне, ако е шмугната само на едно-две места.

Кимнах в очакване на продължението.

– През 2004-та ключовата дума е „розов”. През 2005-та може би е било взето решение нещата да не са чак толкова ачик, затова авторите на наградените текстове най-общо са били посъветвани да споменат тук-там за някаква домакинско-готварска дейност, без да я обвързват с конкретна дума. През 2006-та и 2007-ма година практиката на ключовите думи изглежда по някаква причина е изоставена, но само временно: през 2008-ма година наградените текстове съдържат думата „телефон”, през 2009-та паролата е „врата”, а през 2010-та и в трите наградени текста някой реже, порязва, нарязва или зарязва едно или друго не-

що, в зависимост от контекста.

От реката подухна копринен пасат и до носа ми достигна миризмата на мокри, гниещи в лятната жегата листа. Валерия да Гомора-и-Содом говореше с някого по розовия си мобифон и пускаше през равни интервали по едно „О, диос мио!“. Мигел Онануньо, четвъртият на масичката ни в кафенето, бе погълнат от гледката в деколтето ѝ и явно не се интересуваше от нашия разговор. Сподавих прозявката си.

– Не мисля, че очевидното обяснение непременно е истинското – говореше Касарес. – Има едно явление, известно под името морфичен резонанс – термин, който няма претенцията да обясни явлението, а само да го обозначи. Серия експерименти с плъхове през 90-те най-неочаквано доказала, че когато един плъх открие пътя до сиренцето през лабиринта в клетката си, не само плъховете около него вече го намират с лекота, но дори и онези, намиращи се в лаборатории по света, отдалечени на хиляди мили. Станало ясно, че има някакво общо ментално поле, в което идеите се разпространяват по непознат на науката начин, в резултат на което едни и същи мисли, веднъж хрумнали на един, се появяват в мозъците на всички плъхове едновременно.

– И смяташ, че морфичният резонанс е причина за съвпаденията в текстовете на призьорите на „Медина Алмейда“? – попитах тихо.

– Не бе, Коркес – изсмя се Бийон Касарес. – Само те коркам. Ясно, че призьорите са си платили кеш за ключовите думички – а журито на „Алмейда“ е дарило парите на дом за сираци.

Касарес ме тупна по рамото и се надигна да си ходи.

– Как ти се струва думата „ключ“? – подхвърлих му, без да ставам. – Не я слагай дванайсет пъти. В журито не сме аматьори. Стига ни да е на две-три места в текста. Пък ако чак толкова държиш да си сигурен – сложи я още веднъж и в заглавието.

КОНКУРС ЗА СОНЕТИ В ПЪРШЕЦ В ЧЕСТ НА ПОЕТА МАНЧЕВ

Надявах се, че имам време за една-две цигари, но не познах. Едва бях седнал, когато водещият, някой си Койчо Фенерски, изломоти нещо като „...да посрещнем с аплодисменти Пластелин Лаков, чийто сонет „Поети и –апчих!– жени“ е класиран от уважаемото жури на – гррр! – някакво място...“ и жена ми ме задърпа да ставам.

– Отказвам да съм пластелин – заявих. – Не помня как се казвам, но съм сигурен, че името ми не беше това. Я си ми дай водката.

– Тебе викат – настоя жена ми. – Помниш ли си сонета?

– Тц – уверих я. – Но ние за друго говорехме. Къде я прибра?

– Кое?

– Водката! – взех да се ядосвам. Жените не разбират от дума. – Мушнала си я в чантата, за да ми я отмъкнеш.

– Стига ти толкова водка. Върви, че ще те награждат. После ще ти я дам.

– После ли? Що така?

– После, после.

– И да не ми я изпиеш.

Заканих ѝ се с пръст и се възкачих на сцената. Уцелих я от пръв опит, макар и на заден ход. Уважаемият Фенерски ме стресна, като почука по гърба ми и ми връчи един плик, в който надникнах набързо, колкото да констатирам, че вътре няма водка. Обърнах го наопаки за всеки случай, но от него се изръсиха само някакви книжа и CD с глуповатата физиономия на Светлофар Манчев. Прибрах ги обратно и седнах на едно сгъваемо столче. Там послушно заспах и тъкмо взех да сънувам, че си бърбря със застрашен вид кит на плажа в Зимбабве и го уча да ми забърква кок-

тейли, когато един от поетите взе да си ръкопляска сам по микрофона, с което ме събуди. Прозях се и се огледах.

Пейките, докъдето ми стигаше погледът, бяха заети от бабки, които си шушнеха нещо под мустак и плетяха вълнени чорапи в жегата. Не подеха ентузиазма на самоаплодиращия се и той със зачервени уши се смота на празния стол до мене. Водещият пак докопа микрофона, кихна в него и ме призова да запозная бабите с биографията си и да си изрецитирам сонета.

Тръгнах към микрофона с бодра, пружинираща походка, но по пътя неизвестно как попаднах отново на сгъваемото столче и поприседнах на него, за да си почина от извървяното разстояние. Дочух весел ропот откъм публиката и дружески ѝ махнах с ръка, като се стараех да не си съборя чашата. После забелязах, че нямам чаша, така че предприех нов опит да настигна микрофона, който междувременно беше избягал на три метра напред, вероятно по някакви свои дела. Накрая водещият с явно неудобство – от какво ли? – го замъкна до столчето ми. Изправих се, взех устройството и на свой ред кихнах в него, за да видя задоволително ли работи. Така и не разбрах, защото се оказа, че вече съм започнал речта си.

– Уважаеми пършеци и пършечки! – произнесох уверено с хубавия си басов глас. После повторих, за да се наслада на чудесната му дрезгавина.

Публиката изрази симптоми на лек интерес.

– Горд съм – протръбих, – да бъда ваш домакин в прекрасния пернишки пущинак!

– Пършец, бе! – взе да ми суфлира някой отзад. Обърнах се и го изгледах строго.

– Правилно – съгласих се след кратък, но интензивен размисъл и отново се завъртях към публиката. – Щом като е Пършец, Пършец да е. Мир да има: приемам поправката на многознайния, заговорнически зад гърба ми всезнайко. Макар че не одобрявам такива работи. Първото, което се забелязва, е срамната липса на камили във вашия красив,

изпълнен с възрожденски традиции пущинак. Бих ги пояздил.

– Кажи две думи за себе си, бе! – подкани ме отново суфлирацията.

– Взимам присърце обстоятелството, че със зинали от копнеж носоглътки очаквате да споделя с вас биографията си. Уви! Ще се наложи да почакате трийсетина години, когато всеки от вас ще може да си купи мемоарите ми и да им се порадва на спокойствие. Дотогава ще се задоволите наистина само с две думи. И те са: пишете сонети! Сонети и само сонети! – натъртих заплашително.

Една от бабите на първия ред се разхълца.

– Сега ще ви изрецитирам един типичен сонет, белким му хванете цаката:

УХО

*Бутилка ром и йо-хо-хо!
Художник беден, стар и сам
на някаква дарил без срам
отрязаното си ухо.*

*Какво пък, казал, то е мое
и аз си го отрязах сам.
На който искам ще го дам –
от днес нататък брой го свое!*

*Уви, понякога до три
не всяка може да брой:
човекът надценил жените.
Сега реве и кърши пръсти...*

*Не си раздавайте ушите,
че твърде бързо ще ви свършат!*

– Чу ли се ясно поуката? – обърнах се директно към

хълцащата баба. – Ей така се пишат сонети. Може и с химикалка. И ей така също става, колкото и да ми хълцаш:

ПОЕТИ И ЖЕНИ

*Сезоните на възрастта се сменят
и месеците профучават като дни.
Онази със косата ми се смее –
а аз все още мисля за жени.*

*Дочаках петдесет и пета есен.
Когато есенният дъжд вали,
усецам, че ме хваща плесен –
но аз все още мисля за жени.*

*Въртят ме кокалите, разни ишиаси
са ми на гости като у дома си –
но имам ли акъл да ми уври?
Поетите все мислим за жени.*

*Я вместо да ни давате награди,
бастисвайте ни още млади...*

– Апропо, за наградите... – порових се в плика и измъкнах CD-то. Показах го на бабата, която се стресна и пак се разхълца. – Това, хълцаща ми госпожо от Пършец, се явява запис на сонетите на достойния поет Манчев в негово лично изпълнение с още по-достойния му собствен негов глас, тънък, заядлив и на някакъв северозападен диалект, пършекеясал отвсякъде.

Цък, госпожо! Това не е гласът на сонета. Звучи ми гъгниво. Ей този е гласът на сонета, истински и неподправен:

*ПОЕТ, МОМА И МУТРА
(чалга-сонет със свирка накрая)*

На Рая

*Един поет ми зяпаше момата.
Но вместо да му ковна пет,
платих му за един сонет
с бутилка водка и салата.*

*Поете блед, нагъвай зарзавата,
сонета ми пиши, поете клет.
Аз мезя тука с телешки котлет
и с мазна чалга глезя си момата...*

*Опс! Шефът ми звъни. Дояж котлета
и водката допий, да не е зян.
Момата ми не зяпай. Ей, поета –*

*ако ви спипам на кълбета,
ще ви накълцам на кюфтета
и – честен кръст – ще ви изям!*

*(Четвърт час по-късно):
ЛЕЛЕ, ЧЕ МРЪСНО!
(Към Рая):
МАРШ НА ОКОЛОВРЪСТНОТО!!!*

– Посветен е, както разбирам, на Рая. Всяка срещната Рая веднага би забелязала тази работа. И Мая също, която и да е пък тя. Биха забелязали – и двете! – освен това, че сонетът е в напълно нов и все още неизследван англо-италиански стил, изпипан в духа на Гьоте и на Петрарка...

Хълцащата баба се беше изнизала, затова пък водещият се мъчеше да ми изтръгне микрофона. Сборичкахме се и му го отнех. В ръката му остана само кабелът. Част от публиката се кикотеше. Другата част беше последвала бабата, за да ѝ направи изкуствено дишане, или поне така се надявах. Забелязах жена ми нервно да отпива от водката.

– И последно – извисих глас, понеже микрофонът вече не работеше, – преди да са затворили баровете:

НЕДОВЪРШЕН СОНЕТ

*„Ще бутнеш, или няма да?“ –
с такъв въпрос започваше сонетът.
Любимата се фръцна, а поетът
към кръчмата се запиля,
така и nedовършвайки сонета.*

– Това го посвещавам на хълцащата баба...

Поклоних се, връчих микрофона на водещия и се изтърсих от сцената. Буквално, имам предвид. После някак съм се свестил в колата, с която вече напускахме градчето.

– Къде, казваш, че сме били? – поинтересувах се, докато отпихах от водката си. Беше останала четвърт бутилка.

– В Пършец – каза жена ми.

– Хубаво – казах аз.

РЪКОПИСЪТ

„Валери Противопуяков смътно подозираше, че фамилието му име произхожда от някакво село в Хасковско. Хипотезата му не беше вярна. Нито около Хасково, нито където и да е другаде съществува село Противопуяк.

Историческата причина за появата на странното му име е дълга и объркана. Верен на навика си да пиша истината, само истината и нищо друго, освен по някоя опашата лъжа от време на време, ще я изложа във възможно най-кратък вид.

Покойният автор на нелошо тиражирани хорър-романи Д. Д. беше оставил в издателството последната си, печално недовършена чернова на опус от 289 страници, без заглавие и с главен герой, фигуриращ в текста като В. Пр. Тъй като романът звучеше като почти завършен, издателят го връчи на редактора (Стефчо) с мъглявото указание да го дооформи и пусне за печат възможно най-бързо, преди читателският интерес към неочакваната и доста загадъчна кончина на Д. Д. да прегори и угасне. Въпросният (Стефчо), екстравагантен тип и в никакъв случай трезвеник, известен с нелепата мания да настоява, че малкото му име е отваряща скоба, а фамилията му е Стефчо с липсващ интервал пред нея и със затваряща скоба накрая, безропотно взе ръкописа и се заби в денонощното барче срещу издателството.

На следващата сутрин потегли към печатницата с чудесно отредактиран текст от шест страници, в които В. Пр. вече не беше чак пък толкова главен герой, а и се оказа набързо прекръстен на Валери Противопуяков.

(Стефчо) не бе в състояние, нито в настроение да обясни откъде му е дошла тази поправка.

Предпочиташе изобщо да не дава обяснения, тъй като беше изкарал нощта в компанията на някой си Ставропу-

лос, който прояви забележителна щедрост с почерпките, а също така фактически убеди редактора да не си губи времето с ръкописа, защото той, Ставропулос, щял да му го отредактира без никакви проблеми. После отскочи на няколко пъти до тоалетната с папката страници под мишницата, на зазоряване рече „Готово!“, тръшна ръкописа на масата, отскочи пак и повече не се върна.

На две преки от печатницата (Стефчо) пое дълбока глътка свеж въздух и за своя изненада като с магическа пръчка изтрезня. Когато установи, че ръкописът рязко се е смалил, а липсващите страници наистина липсват, тъй като Ставропулос беше дал идея да си палят пурите с тях, а (Стефчо), обзет от пиянска толерантност, любезно се бе съгласил, с изтръпнал врат и разтреперани колене приседна на първото изпречило му се столче в кафенето на тротоара и от немай-къде взе да чете така вълшебно отредактираните остатъци.

„Ръкописите не горят“, мрънкаше той заклинателно, докато си палеше цигара и прелистваше обгорените страници. „Откъде се взе пък този Противопуяков?“, запита се озадачено той при третата поява на въпросния в текста, а междувременно на масата му без покана се настани някаква дама с букетче жълти цветя и шарена плетена чанта, от която извади пакет цигари, лапна една и зачака да ѝ поднесат огънче.

– Заето е – разсеяно се обади (Стефчо). Текстът се беше оказал не чак толкова зле, колкото можеше да предположи. Всъщност дори и граматическите корекции, задължителни за ръкописите на нескопосника Д. Д., бяха на впечатляващо професионално ниво.

– Голям праз! – отзова се дамата. – Тука сервират ли джин?

– Имам зареден противопуяк – недружелюбно предупреди (Стефчо), макар да не си даваше ясна сметка какви ги дрънка.

– И нямам скрупули да го използвам – добави той,

когато се усети. „Като ще е гарга, нека е рошава“, каза си, без да вдигне поглед от ръкописа.

– Какво е противоположък? – прояви интерес дамата.

– Съвсем простичко, но ефикасно средство против гнусни, гадни пуяци – обясни (Стефчо), – които ми пречат да си гледам редакторската работа. Поне така пише тук. По средата на втора страница.

Той посочи с пръст цитирания текст, докато същевременно се чудеше как се маха воден знак с главни букви „PROPERTY OF PERISTOTHELES STAWROPOULOS & CO. LTD. – ESTABLISHED 2019“, отпечатан дявол знае защо в мръснокафяв цвят по целия диагонал на лицето и гърба на всеки лист. Поклати глава над тази загадка и набързо погледна към дамата, за да я сканира с набитото око на дългогодишен развратник. „Нищо особено“, заключи след огледа и отново насочи вниманието си към досадния воден знак.

– Гнусни, гадни пуяци, а? – процеди дамата.

– Мда? – кимна редакторът. – Както и пуйки.

– И аз имам нещо против гнусни, гадни пуяци – рече тя и измъкна от шарената си чанта гореспоменатото нещо, за което после в районното разни отговорни лица потвърдиха, че се явява шест инчов газов револвер „Smith & Wesson“ M66, законна собственост на чичото на дамата – някой си полковник Кр. Хр., чието име смятаме за уместно да замаскираме с тези случайни букви в нашия напълно достоверен и тук-там правдив разказ.

Съзирайки дулото да се поклаща на десет сантиметра от носа му, (Стефчо) положи наистина мъжествено усилие да не се опули и да не направи задно салто от място.

Без паника, без паника. Само без паника.

– Всъщност тук трябва да има джин – досети се най-после.

– Я вземи два – предложи непознатата. – Така и така сме си седнали двамцата.

– Ама аз ще шофирам... – излъга (Стефчо).

– Моя да го сипят във висока чаша. И два тоника. Пиеш ли тоник?

– Случва се – предпазливо отвърна редакторът, надигайки се без резки движения от стола си.

В ранното юлско утро кафенето беше отчайващо пусто. (Стефчо) се примъкна странично към будката, без да изпуска от периферно зрение дамата с пистолета, подпря се на тезгяха и почука на прозорчето. После почука по-силно, тъй като продавачката явно беше задрямала.

– Кво? – попита го равнодушно, когато най-после вдигна прозорчето.

– Два джина и два тоника. Във висока чаша.

– Не са ли ти много два от зарана? – упрекна го продавачката.

– Не бе, в две чаши. Не са за мене – поправи се редакторът. „Какво съм седнал да ти се обяснявам?" Очертаваше му се смахнат ден.

„Може пък да вземем да се напием, та да я обезоръжа, преди да й текне да ме застреля", помисли си.

– Продаваме само цяла бутилка.

– Става – съгласи се (Стефчо). – Ама тониците да ми ги отвориш.

Към обяд кафенето се препълни с народ и пред будката се изви опашка. Дамата, отдавна прибрала револвера си в чантата, отказваше да се напие достатъчно, но пък редактора взе да го хваща.

– И за кво сега го носиш този патлак? – свалил вече гарда, попита я той за осми път.

– Питаш ме за осми път – заяде се дамата.

– И за кво го носиш, де?

– Ей така – да застрелям някого.

– Хубаво – кимна (Стефчо). – Ама не е ли по-добре таковата... да вървим да се натаковаме ей там... в храсталациите.

– После, после – като го застрелям.

– Ми добре.

– Те го е! – внезапно подскочи дамата, извади пушката си и взе да го размахва. Няколко души налягаха под масите.

– Кого?

– Ставропулос!

– А! – каза (Стефчо). – Добрият стар Ставропулос. Я го прибери този патлак. Глей се – плашим хората...

– Пу, че съм се напила – почуди се дамата.

– Мушчай го в чантата.

– Добре де. Стига си ми повтарял.

Алкохолът май я правеше заядлива. Редакторът взе незабавни контрамерки, като запали поредната ѝ цигара, а с лявата си ръка опипа дъното на чантата, измъкна револвера, току-що прибран в нея, и ловко го натика отзад под колана си, като на два пъти едва не го изтърва на земята.

„Дотук добре!“, каза си. „Даже гениално. И кво правим сега?“

– Отивам до тоалетната – досети се пак. Забеляза, че досещането му почва да става все по-трудно. Какво се беше досетил всъщност? А, да! Остави запалката на масата и се изправи, леко залитайки. „Ще извадя патроните от барабана, ще върна това нещо в тъпата чанта и незабавно се омитам. Мама му, имам и ръкопис да нося в печатницата... Ами че там ще го доредактирам, ще го пусна да го печатат и ще ходя да се наспя.“

Но не би. Подлата продавачка, барикадирала се зад прозорчето, беше успяла да звънне в полицията. От близкото районно – няма да уточнявам кое – веднага довтасаха две коли с половин дузина маскирани ченгета вътре. Светкавично събориха на земята всички, които бяха пропуснали да го направят, и се заеха да ги обискират за скрити револвери. (Стефчо) се случи последен. Дамата беше предпоследна, но в нея, естествено, револвер не намериха. Странното е, че не успяха да намерят и този под колана на (Стефчо).

– Аз съм отговорен редактор – заяви след спешен

размисъл той в настъпилата неловка, зловеща, объркана тишина, – и имам зареден противопуък. Ей сега ще го извадя и много бавно ще го сложа на земята. Изключително кротко ви моля да не ме застреляте в паниката си.

Сам се потупа по рамото за последната реплика. След това извади револвера – толкова бавно, че още повече нагнети обстановката – сложи го на земята с разперени пръсти, стисна зъби, прибра уши и учтиво изчака да се нахвърлят на гърба му, да извият ръцете му и да му щракнат белезниците.

– Здраво ги стегни, бе! – изрева някой и скобите рязко се впиха в китките на редактора.

– Ох – каза той възпитано.

Изправиха го и го набутаха в една от колите. До него на задната седалка вкараха дамата, врещяща и псуваща, а от двете им страни ги затиснаха двама маскирани.

Кого напъхаха във втората кола, (Стефчо) не можа да види. Вратите хлопнаха, шофьорът наду сирената и даде газ.

В районното нещата протекоха по установения ред. Свалиха (Стефчо) в сутерена и го закопчаха на трамвая до един автокрадец на джанти. За дамата положиха по-специални грижи: тъй като продължаваше да буйства и да заплашва полицаите, че някакъв чичо ще им разпори пагоните и анатомиите, я отведоха по посока изтрезвителното, където да я изкъпят с маркуч и студена вода, с оглед да поизтрезнее и да стане дружелюбна.

Към три следобед в сутерена нахълта някакъв майор с петгодишно момиченце. Автокрадеца го бяха откопчали и отведи към килиите, а (Стефчо) остана зарязан да си виси и изтрезнява на воля.

– Виж го, тати – ласкаво посочи майорът. – Те го престъпника, изверга, тъпанарина.

Момиченцето спря да бърка в носа си и погледна с любопитство към татевия си пръст.

– Не ми гледай пръста, а чичкото, дето го соча – каза

майорът. – Ей го, виси на трамвая за белезниците, шибалникът мършав.

(Стефчо) потърка прежулената си китка и изруга мислено.

– Ти що ругаеш мислено, бе? – свирепо изсъска началникът. – Пред детето ругаеш, простако.

Редакторът спря да ругае, да мисли и даже да диша.

– Убиецо гаден.

Малката се захили и пак взе да рови в носа си.

Когато се магнаха, (Стефчо) пое дъх и установи, че въздухът в сутерена ухае на сяр и развалени яйца. Също така забеляза, че напълно е изтрезнял, днес вече за втори път.

„Така, това беше лошият полицай“, каза си. „Сега е ред да се выясне добрият“.

Въпросният се оказа младичък лейтенант със симпатична усмивка, който леко се извини за закъснението – днес било голяма лудница, така де, – откопча редактора и го поведе през някакъв зле осветен коридор към следващото действие на пиесата.

Попътъом се сети за нещо, извади револвера от джоба си и го показва на (Стефчо).

– Познат ли ви е този револвер?

– Да.

– Известно ли ви е чий е?

– Не.

– Е, хайде сега...

– Няма как да знам точно – раздразнено поясни (Стефчо). – Сигурно има сериен номер или нещо такова.

Влязоха в поредната стая и лейтенантът му посочи стола пред бюрото си.

– Сядай сега, ето ти лист. Пиши: „Именувам се..." и тъй нататък.

(Стефчо) свърши да пише след половин час. Лейтенантът взе ръкописа и се зачете. Някъде наскреда текста взе да се подсмива, а към края на няколко пъти се изсмя с

глас.

Когато приключи, се обърна към изтощения редактор и го попита лукаво:

– Кажете, господин Малинов, обещавам жена ви да не научи... често ли ви се случва непознати дами да седат на вашата маса?

– Често – сопна се редакторът, чул фамилията си за първи път през този проклет ден. – Но е рядкост да са въоръжени до ушите.

– Хм – каза лейтенантът. – А револверът наистина се оказа на чичото на Теменужка. Вярно полковник. Да се не начуди човек.

– Коя пък е Теменужка?

– Е, че не я ли помните? Сега да не отречете, че сте си близки.

Вратата се отвори без почукване и в стаята нахълта споменатата Теменужка. Поиска си цигара от лейтенанта, той ѝ поднесе огънче, тя пуфна дим и се тръшна в скута на (Стефчо).

– Мани го тоя лейтенант – рече и си изтръска цигарата върху самопризнанията. – Тъпи ченгета. Ставай да ходим да се таковаме в храсталаците.

– Айде, махайте се – каза лейтенантът, за да има последната дума. – Показанията обаче ще задържим.

Дамата помъкна сащисания редактор към коридора.

– Ей! Забравихте си ръкописа... – подвикна лейтенантът.

Но вратата към ада вече се беше захлопнала – и по-нататък можем само да гадаем.

Това е всичко, което знам по въпроса.

Горното написах собственоръчно и за верността му се подписвам,

Перистотел Ставропулос"

СЪДЪРЖАНИЕ

ЙО-ЙО	5
ПЪТЯТ КЪМ ХАМСТЕРДАМ	10
ГОВОРЕН ДЕФЕКТ	14
БОНУС	23
ПОГЛЕДНИ ПАК	27
БОГ	30
ЕДИН-ДВА ЧАСА ОТ ЖИВОТА НА ИРЕНА	34
АЗ ИДВАМ ЗА ТЕБ... ..	41
СВ. ВАРВАДРАН, ПОКРОВИТЕЛ НА КАСАПИТЕ	47
ВРЕМЕННИ НЕПРИЯТНОСТИ	52
ГАДАТЕЛЯТ	55
КЛЮЧОВИ ДУМИ	60
КОНКУРС ЗА СОНЕТИ В ПЪРШЕЦ В ЧЕСТ НА ПОЕТА МАНЧЕВ	62
РЪКОПИСЪТ	68

